

वार्षिक प्रतिवेदन

आर्थिक वर्ष २०७८/०७९

सम्पादनः

नि.प्र.सं.अ. नुरेन्द्र अर्याल

तयार गर्ने:

रेज्जर इन्ड्र सिंह नगारी

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय परिवार

प्रकाशक

नेपाल सरकार

वन तथा वातावरण मन्त्रालय

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय

खलंगा, दार्चुला

२०७८

© सर्वाधिकार:	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय २०७८
आवरण फोटो :	अपी हिमाल
प्रकाशक:	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला
सम्पर्क ठेगाना:	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुला
फोन न :	०९३-४२०४९७
ईमेल:	ancadarchula@gmail.com
वेब साईट:	www.ancadarchula.gov.np
फोटो:	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय
मुद्रण:	रिलिज पब्लिकेशन उद्योग, काठमाडौं

केही कुरा

नेपालको मुदुर पश्चिम प्रदेश, दार्चुला जिल्लाको उत्तरी भागमा अवस्थित अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र बि.सं. २०६७ सालमा घोषणा तथा स्थापना भएको हो । यस संरक्षण क्षेत्रले दार्चुला जिल्लाको १९०३ वर्ग किलोमिटर भू-भाग ओगटेको छ । यो संरक्षण क्षेत्रको सिमाना उत्तर-पश्चिममा भारत र उत्तरमा जनवादी गणतन्त्र चीनको स्वशासीत क्षेत्र तिब्बतसँग जोडिएको छ । यो संरक्षण क्षेत्र पवित्र कैलाश भू-परिधिको महत्वपूर्ण क्षेत्रको रूपमा रहेको छ । उपोष्ण देखि उच्च हिमाली क्षेत्रकोको भौगोलिक विविधतामा रहेको पारिस्थिकीय प्रणाली, नेपालको पश्चिमी क्षेत्रको व्यासी सौका संस्कृति र मनोरम भू-दृश्य यस क्षेत्रको प्रमुख विशेषताको रूपमा रहेको छ ।

वन्यजन्तु र यिनीहरूको वासस्थानको संरक्षण, पारिस्थिकीय प्रणालीको व्यवस्थापन, पर्यापर्यटन प्रवर्धन, स्थानीय समुदायको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा टेवा पुर्याउने उद्देश्यद्वारा निर्देशित भई यस संरक्षण क्षेत्रले आ.व. २०७८/०७९ को कार्यक्रम/क्रियाकलापहरु सम्पन्न गरेको छ । प्रस्तुत प्रतिवेदनमा नेपाल सरकारबाट प्राप्त चालु र पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरु र डब्ल्यु.डब्ल्यु.एफ नेपालको आर्थिक सहयोगमा संचालन तथा सम्पन्न भएका कार्यक्रमहरु समेटिएको छ । यस्ता कार्यक्रमहरुको संचालनबाट संरक्षण क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण भएको छ भने समुदायस्तरमा संचालित विकास निर्माणका कार्यक्रमहरुबाट स्थानीय समुदायको जीविकोपार्जनमा सुधार ल्याउन टेवा पुगेको छ । यस्ता कार्यक्रमहरुलाई आगामी दिनहरूमा अझै बढी प्रवाभकारी एवं फलदायी बनाउन स्थानीय तहसंग समन्वय राखी साझेदारी कार्यक्रमहरु संचालन गर्नु पर्ने देखिन्छ । आगामी दिनहरूमा गरिने नीतिगत सुधारहरुबाट हाल देखिएका कमि कमजोरीहरूमा सुधार हुने अपेक्षा गरिएको छ ।

यस आर्थिक वर्षमा वन्यजन्तुको चोरीशिकार तथा आखेटोपहार खरिद विक्री र ओसारपसार जस्ता अपराधिक क्रियाकलाप नियन्त्रणमा स्थानिय सरकार, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल, सिमा सुरक्षा बल, संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण उपसमिति, तथा संरक्षण सामुदायिक वन लगायत सम्पूर्ण स्थानीय समुदायकाबाट प्राप्त सहयोग सहानीय छ । संरक्षणका सुचना र सन्देशहरुलाई निरन्तर रूपमा सर्वसाधारण समक्ष पुऱ्याई प्रभावकारी संरक्षण कार्यमा थप बल प्रदान गर्न सञ्चारकर्मीहरुले खेलेको भूमिका प्रशंसनीय रहेको छ । वन्यजन्तुबाट स्थानीय बासिन्दाहरूको जनधनको क्षति हुने क्रम रोकथामका लागि भए गरेका प्रयासहरु अझै शासक र प्रभावकारी बनाउनका लागि संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद, उपभोक्ता समिति र समूहहरुसंगको सहकार्यलाई निरन्तरता दिई यसको अनुगमनमा विशेष ध्यान दिने तर्फ कदम चल्नु पर्ने देखिन्छ ।

जिल्ला प्रशासन कार्यालय, स्थानिय सरकार, अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयका कर्मचारीहरु, जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायहरु, संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद, उपभोक्ता समिति र समूह, समुदायमा आधारित चोरी शिकार नियन्त्रण युवा जागरण उपसमिति, संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरु, स्थानीय सञ्चारकर्मी, पर्यापर्यटन व्यवसायी र उद्योग व्यवसायी लगायतका सवैको वन्यजन्तु संरक्षण तथा चोरीशिकार नियन्त्रणमा निरन्तर सक्रियताको परिणम स्वरूप जैविक विविधता संरक्षणमा सहयोग पुगेको छ । सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरुको थप सहयोगको अपेक्षा राख्दै संरक्षण कार्यक्रम कार्यान्वयनका प्रयासहरुलाई निरन्तर रूपमा प्रभावकारी बनाउदै लैजान वन तथा वातावरण मन्त्रालय, राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभागबाट हुने अनुगमन तथा निर्देशन र संरक्षण कार्यमा निरन्तर सहयोग उपलब्ध गराउने डब्ल्यु.डब्ल्यु.एफ नेपाल कार्यक्रमबाट सहयोगको निरन्तरता महत्वपूर्ण रहने छ । यो प्रतिवेदन तयार गर्ने रेझर इन्द्र सिंह नगारी लगायत सहयोग गर्ने यस कार्यालयका कर्मचारीहरुलाई हार्दिक धन्यवाद ।

नुरन्द्र अर्याल
प्रमुख संरक्षण अधिकृत

विषय सूची

१.	संरक्षण क्षेत्रको संक्षिप्त परिचय र कार्य क्षेत्र	१
१.१	परिचय	१
१.२.	जैविक विविधता	१
१.३.	भू उपयोग	१
१.४.	स्थानीय वासिन्दा र व्यवसाय	१
१.५.	जनसंख्या, जाति र धर्म	२
१.६.	संरक्षण क्षेत्रले ओगटेका नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु तथा यसका कार्य क्षेत्रहरु	२
१.७.	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको चार किल्ला	२
२.	संरक्षण क्षेत्रको उद्देश्य	२
३.	सांगठनिक संरचना	३
४.	संरक्षण र व्यवस्थापन गतिविधि:	३
४.१.	पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरु	३
४.१.१.	पोष्ट भवन निर्माण	३
४.१.२.	पर्यटक पदमार्ग मर्मत तथा स्तरोन्नती	३
४.१.३.	गोरेटो बाटो निर्माण	४
४.१.४.	वनपथ निर्माण	४
४.१.५.	गोरेटो बाटो मर्मत	४
४.१.६.	कम्पाउन्डवाल निर्माण	४
४.१.७.	अग्नी रेखा निर्माण	४
४.१.८.	तारवार/काँडे तारवार निर्माण	५
४.१.९.	क्याम्पसाईट निर्माण	५
४.२.	चालु खर्च अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरु	५
४.२.१.	गेमस्काउट/सेनालाई पुर्नताजकी तालिम	५
४.२.२.	वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यूरो बैठक	५
४.२.३.	चोरीशिकार नियन्त्रण संयुक्त गस्ती	५
४.२.३.	वन्यजन्तु सप्ताह	५
४.३.	म.क्षे. अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरु	८
४.३.१.	सामुदायिक वनमा घेरपर्खाल/तारबार	८
४.३.२.	सामुदायिक वनमा वनपथ तथा अग्निरेखा निर्माण/मर्मत	८
४.३.३.	नरसरी निर्माण	८
४.३.४.	वृक्षारोपण	८
४.३.५.	स्कुल शिक्षा संरक्षण कार्यक्रम	९
५.	मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात	९
६.	पर्या-पर्याटन	९
७.	राजशज तथा वेरुजु सम्बन्धि विवरण	९
८.	संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषदः	८
९.	परिषद्को नीति तथा उद्देश्य	८

१०.	परिषद्को संगठन संरचना	८
११.	मध्यवर्ती क्षेत्र आयोजना तर्फका मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरु	८
११.१.	स्थानीय विकासमा खर्च व्यवस्थापन	९
११.२.	उपभोक्ता समितिको बर्गीकरण र बजेट विनियोजन तथा निकासा	९
११.२.१.	संरक्षण कार्यक्रममा	९
११.२.२	सामुदायिक विकास	९
११.२.३	आय आर्जन तथा सीप विकास	९
११.२.४	संरक्षण शिक्ष	९
११.२.५	प्रशासनिक खर्च	१०
१२.	मानव वन्यजन्तु द्रव्य तथा राहत रकम वितरण सम्बन्धमा	१०
१३.	संरक्षण क्षेत्र सामुदायिक वन गठन तथा नविकरण	१०
१३.१.	संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धि गतिविधीहरु	११
१५	अन्य विविध	११
१५.१	“यासांगुम्बा संकलन क्षेत्रको अनुगमन”	११
१५.२	अध्ययन अनुसन्धान	११
१५.३	जडिबुटी निकासी	१२
१६.	अनुसूचीहरु	१२
अनुसूची १.	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र चार किल्ला घोषणा राजपत्र	१३
अनुसूची २.	कर्मचारीको दरबन्दी अनुसारको विस्तृत विवरण	१४
अनुसूची ३ क.	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति	१५
अनुसूची ३ ख.	राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति	१९
अनुसूची ४.	मुदाको विवरण	२०
अनुसूची ५.	यस आर्थिक वर्षको पर्यटक विवरण	२१
अनुसूची ६.	विगत ६ वर्षको पर्यटकहरुको विवरण	२२
अनुसूची ७.	यस आर्थिक वर्षको राजश्वको विवरण	२२
अनुसूची ८.	कार्यालय स्थापना काल देखि हालसम्म संकलित राजश्वको विवरण	२३
अनुसूची ९.	मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम तर्फ हालसम्म प्राप्त रकमको विवरण	२३
अनुसूची १०.	मानव वन्यजन्तुद्रव्यको राहत वितरण सम्बन्धी विवरण	२४
अनुसूची ११.	हाल सम्म गठित संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धीको विवरण	२८
अनुसूची १२.	यस आर्थिक वर्षमा निकासी भएको जडिबुटी तथा गैरकाष वन पैदावारको विवरण	३६
अनुसूची १३.	विगत ६ वर्षको अवधिमा निकासा भएका जडिबुटिहरुको विवरण	३७
अनुसूची १४.	अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको संगठनिक संरचना	३८
अनुसूची १५.	यस संरक्षण क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण	३९

१. संरक्षण क्षेत्रको संक्षिप्त परिचय र कार्य क्षेत्र

१.१ परिचय

प्राकृतिक वातावरणको संरक्षणमा उल्लेखनीय योगदान पुर्याउने, बन्यजन्तु र यिनीहरूको वासस्थानको संरक्षण एवं व्यवस्थापन गर्ने, प्राकृतिक श्रोत र जडिबुटीको संरक्षण तथा उपयोग गर्ने र त्यसबाट प्राप्त हुने लाभको बाडफॉडमा अधिकतम जनसहभागिता सुनिश्चित गर्ने, पर्याप्यर्थन विकास गरी विद्यमान गरिवी र विकासका दृष्टिकोणबाट पछि परेको दार्चुला जिल्लाको उत्तरी भेगको समुच्च विकासमा टेवा पुर्याउन अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको स्थापना गरिएको हो । विक्रम सम्बत २०६७ साल आषाढ २८ गते नेपाल राजपत्रमा यस संरक्षण क्षेत्र घोषणा सम्बन्धी सूचना प्रकाशन भए पश्चात २०६७ साल बाट नै कार्यालय स्थापना गरेर यस संरक्षण क्षेत्रले आफ्ना कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै आएको छ । बन्यजन्तु, बनस्पति जैविक विविधताको संरक्षण, परिस्थितिकीय प्रणालीको संरक्षण, सामाजिक विकास कार्यक्रम संचालन गरी गरी वी निवारणमा टेवा पुरेयाउने तथा स्थानिय जनताको सामाजिक आर्थिक स्थितिमा सुधार गर्नु यस संरक्षण क्षेत्रको लक्ष्य रहेको छ । विक्रम सम्बत २०७२ सालमा अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को गठन गरेर उपभोक्ता समितिहरू मार्फत संरक्षण र सामुदायिक विकासका कार्यक्रम संचालन गर्दै आएकोमा उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषद ५ वर्षे अबधि समाप्त भएको अवस्था विद्यमान रहेको हुँदा समिति तथा परिषद पुनर्गठन गरी संरक्षण कार्यमा जनसहभागितालाई दिगो रूपमा सुनिश्चित गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

समुन्नी सतहबाट ५३८ मि. देखि ७१३२ मिटर सम्म उचाईमा अवस्थित यस अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र जैविक विविधताको दृष्टिले अत्यन्तै महत्वपूर्ण र भरिपूर्ण छ । यस क्षेत्रमा अपी हिमाल (७१३२ मि.), नाम्पा हिमाल (६७५७ मि.), ब्यास हिमाल (६६७० मि.) लगायत धेरै उच्च हिमशिखरहरू छन् भने संरक्षण क्षेत्र भारतीय प्लेट (Indian Plate) को उत्तरी किनारा तिब्बतीय प्लेट (Tibetan Plate) संग ठोकिने ऋम अझै जारी भएकोले यहाँका भूभागहरू भिराला र गतिशील छन् । यस क्षेत्रमा ग्रेनाइट, पेग्मेटाइट, फाईजाइट र क्वारजाइट चट्टानहरू पनि रहेका छन् ।

१.२. जैविक विविधता

यस क्षेत्रमा हिउँ चितुवा, हाब्रे, दुम्सी, कस्तुरीमृग, रतुवा, घोरल, नाउर, भारल, चितुवा (स्थानीय भाषामा थोप्ले बाघ समेत भनिने), बाँदर, हिमाली कालो भालु, स्याल, ब्वासो, लंगुर, थार लगायतका २५ प्रकारका स्तनधारी जनावरहरू रहेका छन् । त्यस्तै डाँफे, मुनाल, चीर, चिल, च्याखुरा, हलेसो, भ्याकुर लगायतका २४३ प्रजाति भन्दा बढी प्रकारका चराको प्रजातिहरू र ३५ प्रकारका माछाहरू यस क्षेत्रमा अभिलेख गरिएको छ । संरक्षण क्षेत्र भित्र यासार्गुम्बा, सतुवा, गुच्ची च्याउ, साधारण च्याउ, वनलसुन, अल्लो, जटामसी, चिराइतो, सुगन्धवाल, टिमुर, रिड्डा, तेजपात, दालचिनी, पाषाणवेद, आमला, कुटकी, काउलो, कचुर लगायतका ७५ प्रकारका जडिबुटहरू पाईन्छ । ख्यर, सिसौ, उत्तिस, बाँझ, गुराँस, गोब्रेसल्ला, कोलिनियल खस्तुला लगायत विभिन्न किसिमका बनले यो संरक्षण क्षेत्र रमणीय बनेको छ । यस क्षेत्रको जल भण्डार का श्रोतको रूपमा महाकाली नदी र चमेलिया नदीलाई लिईएको छ । सहायक खोलाहरूमा तिंकर खोला, नाम्पा, अपी, गोमति, तम्पाक, कल्जु, दम्पिलङ्ग खोला, निजांड खोला, रंकल खोला, फतंगाड, रिटिङ्खोला, तुसारपानी खोला, काला गाड (खोला), लास्कु खोला, नौगाड, छुम्छुमे खोला, क्षेत्रिक खोला, मकारी गाड, जुडे खोला लगायतका थुप्रै पानीका श्रोतहरू यहाका जलभण्डार हुन् । धेरै नदी खोलाहरूको उद्गम हिमालनै रहेका छन् ।

१.३. भू उपयोग

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको १९०३ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल मध्ये वन क्षेत्र ५६५.१ वर्ग कि.मि. (२९.७%), चरन क्षेत्र ४३७.९ वर्ग कि.मि. (२३.०२%), बुट्यान क्षेत्र ११५.४१ वर्ग कि.मि. (६.१%), पानी र हिउँ पर्हिरोले ढाकेको क्षेत्र २५७.१ वर्ग कि.मि. (१३.५%), बनस्पति विहिन क्षेत्र ४३४.५५ वर्ग कि.मि. (२२.८%) र खेतियोग्य जमिन र बसोबास क्षेत्र ९२.९६ वर्ग कि.मि. (४.९%) मात्र रहेको छ ।

१.४. स्थानीय वासिन्दा र व्यवसाय

यस संरक्षण क्षेत्र भित्र रहेका गाउँवस्तीहरूमा बसोबास गर्ने समुदायहरूमा वाहुन, क्षेत्री, ठकुरी, शौका (जनजाती) र पिछाडिएका दलित जातीहरू रहेका छन् । यस क्षेत्रमा ठुला गाउँवस्तीहरू नभएतापनि यहाँ रहेका स-साना गाउँवस्तीहरूमा बसोबास गर्ने स्थानीय वासिन्दाहरूको

मुख्य पेशा कृषि तथा पशुपालन रहेको छ भने केही समुदायहरु भोटतिर व्यापार गर्ने गर्दछन् । हिमाली क्षेत्रको रुपमा रहेको यस ठाउँको मुख्य उत्पादन आलु, मकै, फापार तथा जौ रहेको छ भने पशुपालनमा गाई, भैंसी, भेडा, वाञ्चा, घोडा, खच्चर पाल्से गरिन्छ । यहाँका वासिन्दाहरु मौसम अनुसार वसाईसराई गर्ने हुँदा वर्षादिको समयमा चरीचरण गराउनका लागि लेक तिर जाने गर्दछन् भने हिउँदमा संरक्षण क्षेत्र वाहिर जिल्लाको तल्लो क्षेत्रमा गाईकस्तुहरु लिएर भर्ने गर्दछन् । यार्सागुम्बा लगायतका विभिन्न बहुमुल्य जडिवुटीहरुको व्यापारले यहाँका स्थानिय जनताहरुको जिविकोपार्जनमा ठूलो टेवा पुगेको छ ।

१.५. जाति र धर्म

यस संरक्षण क्षेत्र भित्र शौका जातिले छुट्टै किसिमको मौलिकता तथा पहिचान भल्काउँदछन् । अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रमा हिन्दु, बौद्ध र अन्य धर्मावलम्बिहरु पाईन्छन् र यहाँका वासिन्दामा धर्म प्रति तुलो आस्था रहेको देखिन्छ । सबैजाति समुदायका मानिसले प्रकृतिलाई देवि देवताको प्रतिक तथा वरदान मानि कुनै न कुनै रुपमा आस्था राख्ने र पुज्ने गर्दछन् । गौरा पर्व, विसु पर्व यहाँका प्रमुख चाडपर्व हुन । यी वाहेक दशैं तिहार पनि मनाईने गरिन्छ । शौका जातिले वोन धर्म मान्दछन् । ध्युउला शौका जातिको प्रमुख चाड हो । मालिकार्जुन ज्योर्तिलिंग यहाँका प्रमुख धार्मिक स्थल हो ।

१.६. संरक्षण क्षेत्रले ओगटेका नगरपालिका तथा गाउँपालिकाहरु तथा यसको कार्य क्षेत्र

संघिय संरचना अनुसार विभिन्न गा.वि.स.हरु गाउँपालिका/नगरपालिकामा समाहित भई हाल संरक्षण क्षेत्रको कार्यक्षेत्र व्याँस, दुहु अपीहिमाल र मार्मा गाउँपालिकाको सबै वडाहरु, नौगाड गाउँपालिकाको १ देखि ४ वडाको सम्पूर्ण भूभाग तथा ५ को आशिंक भाग र महाकाली नगरपालिकाको १ देखि २ वडाको सम्पूर्ण भूभाग तथा ३ को आशिंक भाग गरी सबै गाउँपालिका र नगरपालिकाका कुल ३१ वडा यस कार्यालयको कार्यक्षेत्र पर्दछ । साविकका व्याँस, खण्डेश्वरी, घुषा, राष्ट्रा, सुनसेरा, धौलाकोट, हुती, हिंकिला, पिपलचौरी, धारी, ब्रह्मदेब, छापरी, काटै, खार, इयरकोट, सिप्टी, लटिनाथ, सेरी, तपोबन, गुल्जर, सितौला गरी २१ वटा गा.वि.स.हरु समावेश गरी संरक्षण क्षेत्र घोषण गरिएको थियो ।

१.७. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको चार किल्ला

यस संरक्षण क्षेत्रको चार किल्ला नेपाल राजपत्र खण्ड ६० संख्या १३ नेपाल राजपत्र भाग ५ मिति २०६७।०३।२८ मा प्रकाशन गरिएको थियो । यसको राज पत्र अनुसूची १ मा दिईएको छ । अनुसूचीमा निम्न बमोजिमको विवरण उल्लेख गरिएको छ ।

नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९, दफा ३ को उपदफा (१) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी दार्चुला जिल्लाको देहायको चार किल्ला भित्रको १९०३ बर्ग कि.मि. क्षेत्रलाई अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरेको छ । यसको चार किल्ला निम्नानुसारको रहेको छ ।

पूर्ब : बझाङ जिल्लाको सिमाना

पश्चिम : महाकाली नदीको भारत संगको अन्तराष्ट्रिय सिमाना

उत्तर : मित्र राष्ट्र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत संगको अन्तराष्ट्रिय सिमाना

दक्षिण : लास्कु खोला र नौगाड खोला

२. संरक्षण क्षेत्रको उद्देश्य

यस संरक्षण क्षेत्रबाट सम्पादन हुने बार्षिक कार्यक्रमहरुको मुख्य उद्देश्य निम्न अनुसार रहेका छन् :

- क. बन्यजन्तु र वनस्पतिको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने तथा तिनका स्थल वा जलिय पारिस्थिकीय प्रणालीको संरक्षण, सुधार र व्यवस्थापन गर्ने,
- ख. जैविक विविधता संरक्षण र व्यवस्थापन कार्यमा जनसहभागिता जुटाई संरक्षण कार्यलाई दिगो बनाउने,
- ग. प्रकृतिमा आधारित पर्यटनको माध्यमबाट स्थानीय समुदायको आर्थिक तथा सामाजिक विकासमा टेवा पुर्याउने,
- घ. स्थानीय जनतामा बन्यजन्तु प्रति अपनत्वको भावना विकास गरि मानव बन्यजन्तु बिच सह-अस्तित्व कायम गर्ने ।

३. सांगठनिक संरचना

संरक्षण क्षेत्रको मुख्य कार्यालय दार्चुला जिल्ला सदरमुकाम खलांगामा रहेको छ । यस अन्तर्गत राप्ला सेक्टर र खण्डेश्वरी सेक्टर गरी २ वटा सेक्टर, ३ वटा रेज्जपोष्ट र ५ वटा पोष्टबाट संरक्षण, व्यवस्थापन र प्रशासनिक कार्यलाई व्यवस्थित गरिएको छ । हाल यस कार्यालयमा सहायक संरक्षण अधिकृत २ जना, रेज्जर ५ जना, ना.सु. १ जना, लेखापाल १ एक जना, खरिदार ३ जना, सिनियर गेमस्काउट २ जना, गेमस्काउट ३० जना, का.स. १ जना र ह.स.चा. १ जना गरी ५२ जना हाल कार्यरत छन् । यस कार्यालयमा रहेका कर्मचारीहरुको विस्तृत विवरण अनुसूचि २ मा उल्लेख गरिएको छ ।

४. संरक्षण र व्यवस्थापन गतिविधि:

यस आर्थिक वर्षमा नेपाल सरकारबाट संरक्षण क्षेत्रको संरक्षण र व्यवस्थापन गर्ने राष्ट्रिय निकुञ्ज आयोजना र संरक्षण क्षेत्रको जैविक विविधता संरक्षण साथै स्थानीय समुदायको आर्थिक तथा सामाजिक विकासको लागि मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम संचालन गरिएको थियो । आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा संरक्षण क्षेत्र र यसको मध्यवर्ती क्षेत्रमा भएका कार्यक्रमहरुको विस्तृत प्रगति अनुसूचि ३ मा समावेश गरिएको छ । आ.व. २०७८/०७९ मा सम्पन्न भएका मुख्य कार्यक्रम/क्रियाकलापहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

४.१. पुँजीगत खर्च अन्तर्गतका मुख्य कार्यक्रमहरु

४.१.१. पोष्ट भवन निर्माण

- स्थान :- दुहु गाउँपालिका २, हिंकिला, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ४८ लाख ६७ हजार
- परिमाण :- १ वटा
- उपलब्धी :- गस्ती तथा अनुगमन कार्यका साथै सेवा प्रभावमा सहजता हुने ।

४.१.२. पर्यटक पदमार्ग मर्मत तथा स्तरोन्नती

- स्थान :- मार्मा गाउँपालिका १, गुलजर, दार्चुला ।
(दार्चुला र बझाड जिल्लाको सिमानामा पर्ने पर्मचुली मन्दिरसम्म)
- खर्च बजेट :- १ लाख ५० हजार
- परिमाण :- ५ कि.मी.
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरुलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरुलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.३. गोरेटो बाटो निर्माण

- स्थान :- व्याँस गाउँपालिका १, तिंकर तथा मार्मा गाउँपालिका ४, तपोवन दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ९ लाख ९४ हजार
- परिमाण :- २० कि.मी.
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरूलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.४. वनपथ निर्माण

- स्थान:- महाकाली न.पा. १, दार्चुला । (दह देखि देउचेसम्म)
- खर्च बजेट :- ३ लाख ९१ हजार
- परिमाण :- १० कि.मी.
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरूलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.५. गोरेटो बाटो मर्मत

- स्थान :- नौगाड गाउँपालिका १, सुन्डमुन्ड, दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- ९५ हजार
- परिमाण :- ५ कि.मी.
- उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई आवतजावतमा सहजताका साथै कर्मचारीहरूलाई नियमित गस्ती तथा अनुगमन कार्य गर्न समेत सहज ।

४.१.६. कम्पाउन्डवाल निर्माण

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा तथा खण्डेश्वरी सेक्टर कार्यालय खण्डेश्वरी दार्चुला ।
- खर्च बजेट :- १९ लाख ९३ हजार
- परिमाण :- १ वटा
- उपलब्धी :- कार्यालयको श्रोत साधनहरूको सुरक्षा ।

४.१.७. अग्नी रेखा निर्माण

- स्थान :- नौगाड गाउँपालिका वडा नं. २
(श्री पारिपातल संरक्षण सामुदायिक वनको छिपालथान मन्दिर देखि पातिहल्ला सम्म तथा महाकाली न.पा. २ स्थित श्री डाङा महिला संरक्षण सामुदायिक वनको सिलेटखानी जाने बाटो देखि मुल्ला सम्म ।
- खर्च बजेट :- ४ लाख ९३ हजार
- परिमाण :- ५ कि.मी.
- उपलब्धी :- वन डढेलो नियन्त्रण ।

४.१.८. तारवार/काँडे तारवार निर्माण

- स्थान :- खण्डेश्वरी सेक्टर कार्यालय (अपिहिमाल गाउँपालिका) दाचुला ।
 - खर्च बजेट :- २ लाख
 - परिमाण :- १ कि.मी.
 - उपलब्धी :- कार्यालयको श्रोत साधनहरूको सुरक्षा ।

४.१.९. क्याम्पसाईट निर्माण

- स्थान :- व्याँस गाउँपालिका १, राकाड, दार्चुला ।
 - खर्च बजेट :- १ लाख ८८ हजार
 - परिमाण :- १ वटा
 - उपलब्धी :- स्थानीय जनताहरूलाई क्याम्पिङडमा सहजताका ।

४.२. चालु खर्च अन्तर्गतिका मुख्य कार्यक्रमहरू

४.२.१. गेमस्काउट/सेनालाई पुर्नताजकी तालिम

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा, दार्चुला ।
 - खर्च बजेट :- ८५ हजार
 - परिमाण :- १ पटक
 - उपलब्धी :- कर्मचारीहरूको क्षमता अधिकृदी ।

४.२.२. वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण व्यारो बैठक

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा, दार्चुला ।
 - खर्च बजेट :- १ लाख ६० हजार
 - परिमाण :- ४ पटक
 - उपलब्धी :- चोरीशिकार नियन्त्रण र संरक्षणको पाटोमा अभ्यास बाट भुमिका निभाउने प्रतिबद्धता ।

४.२.३. चोरीशिकार नियन्त्रण संयुक्त गस्ती

- स्थान :- अपिहमाल/व्याँस/मार्मा गाउँपालिका क्षेत्र।
 - खर्च बजेट :- २ लाख ५ हजार
 - परिमाण :- १२ पटक
 - उपलब्धी :- वन्यजन्तुको चोरीशिकार कार्यलाई नियन्त्रण तथा निरुत्साहित

४.२.३. वन्यजन्तु सप्ताह

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा ।
 - खर्च बजेट :- ९० हजार
 - परिमाण :- १ पटक
 - उपलब्धी :- बन्यजन्तु संरक्षण सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि ।

४.३. म.क्षे. अन्तर्गतका सुख्य कार्यक्रमहरू

४.३.१. सामुदायिक वनमा घेरपर्खाल / तारबार

- स्थान :- अपिहिमाल/व्याँस/मार्मा/नौगाड गाउँपालिका क्षेत्र।
- खर्च बजेट :- ६ लाख ४५ हजार
- परिमाण :- ५०० मिटर पटक
- उपलब्धी :- संरक्षण सामुदायिक वनको संरक्षण तथा सम्बर्धन।

४.३.२. सामुदायिक वनमा वनपथ तथा अग्निरेखा निर्माण/मर्मत

- स्थान :- अपिहिमाल/व्याँस/मार्मा/नौगाड गाउँपालिका क्षेत्र।
- खर्च बजेट :- ५ लाख ४ हजार
- परिमाण :- २६०० मिटर पटक
- उपलब्धी :- वन डेलो नियन्त्रण तथा आवतजावतमा सहजता।

४.३.३. नर्सरी निर्माण

- स्थान :- हेडक्वाटर खलंगा, दार्चुला।
- खर्च बजेट :- ३ लाख
- परिमाण :- १ वटा
- उपलब्धी :- विरुद्ध उत्पादन तथा वितरणमा सहयोग।

४.३.४. वृक्षारोपण

- स्थान :- अपिहिमाल/व्याँस/मार्मा/नौगाड गाउँपालिका क्षेत्र।
- खर्च बजेट :- ४ लाख ५० हजार
- परिमाण :- ७.७ हेक्टर
- उपलब्धी :- पुर्नउत्पादनमा सहयोग।

४.३.५. स्कूल शिक्षा संरक्षण कार्यक्रम

- स्थान :- अपिहिमाल/व्याँस/मार्मा/नौगाड गाउँपालिका क्षेत्र।
- खर्च बजेट :- २ लाख
- परिमाण :- ५ पटक
- उपलब्धी :- संरक्षण सम्बन्धी सचेतना अधिकृदी।

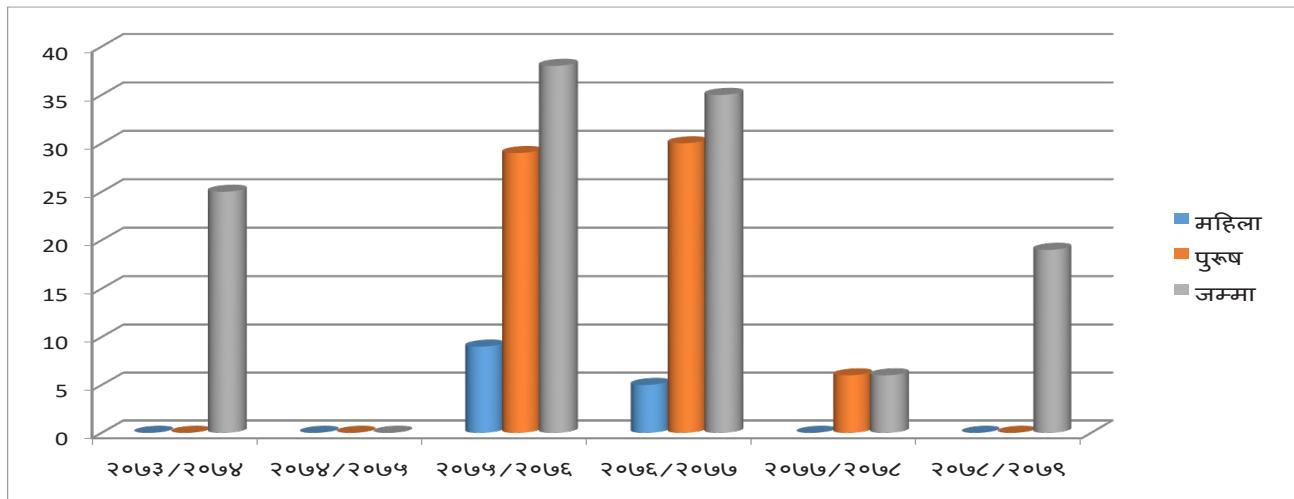

५. मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात

यस अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको सिमाना चिन र भारतसंग जोडिएको हुनाले यस क्षेत्र भित्रका बहुमुल्य जडिबुटी लगायतका वनपैदावरहरू सहित वन्यजन्तुहरूको चोरीशिकार भै अवैधरूपमा भारत तथा चिन तर्फ निकासी हुने र भारतबाट पनि अवैधरूपमा दार्चुला जिल्ला भित्र भित्रीने गरेको बिगतको घटनाहरूले देखाउछ। यद्यपी यस आर्थिक वर्षमा यस संरक्षण क्षेत्रमा वन्यजन्तु तथा वन जन्य कसुरमा भएको पाइएन। मुद्दा सम्बन्धीको विस्तृत विवरण अनुसूचि ५ मा दिईएको छ।

६. पर्यापर्याटन

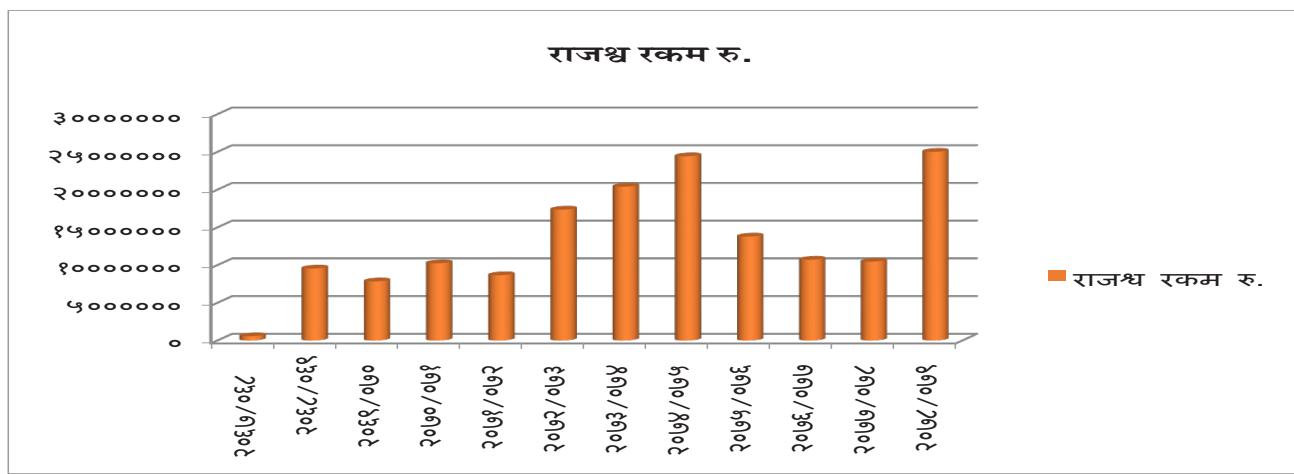
अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र भित्र अपी बेस क्याम्प, व्याँस भ्याली, शिद्क टोपी, अपी हिमाल गा.पा.को खण्डेश्वरी मकरीकोट लगायतका पर्यटकिय क्षेत्रहरु छन्। दार्चुला जिल्ला अनुपम प्राकृतिक सुन्दरताको धनि भएता पनि भौगोलिक विकटताको करण पर्यटकहरु यहाँको सुन्दर तासंग परिचित हुन सकेका छैनन्। यस क्षेत्रको धार्मिक र सास्कृतिक पक्ष पनि छुट्टै किसिमको छ। तर खाना, आवास र यातायात सहित प्रचार प्रसारको कमि लगायतका पक्षहरुको उचित व्यवस्थापन नभएको कारण पर्यटकहरु यहाँसम्म पुग्न सकेका छैनन्।

आ.व. २०७८/७९ मा यस संरक्षण क्षेत्रको भ्रमण गर्ने पर्यटकहरुको संख्या १९ जना मात्र रहेको छ। जसमा महिला ७ जना पुरुष १३ जनाले भ्रमण गरेका छन्। यसमा विदेशी १६ जना र नेपाली ३ जना रहेको छ। पर्यटक सम्बन्धि विस्तृत विवरण अनुसूचि ६ मा रहेको छ। त्यसै गरी बिगत ६ वर्ष देखि के कति पर्यटक यस क्षेत्रमा प्रवेश गरेका थिए सोको विवरण अनुसूची ७ मा दिइएको छ।

७. राजश्व तथा वेरुजु सम्बन्धि विवरण

स्थापना काल आ.व. २०६७/०६८ मा रु. ५,६१,९८०।- राजश्व संकलन भएको थियो भने आ.व. ०७७७/७८ मा आइ पुदा राजश्व रकम रु. १५,८८,९३,०३८ पुगेको छ। यस आर्थिक वर्षमा वन रोयल्टीबाट बढी राजश्व प्राप्त भएको छ भने अन्य शिर्षकहरु पदयात्रा शुल्क, अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क, प्रशासनिक दण्ड जरिवा र जफत, वन क्षेत्रको रोयल्टी शिर्षकहरुबाट कुल राजश्व रु २,५०,०४,३५०/- संकलन भएको छ। यस कार्यालयबाट संकलन भएको राजश्वको विवरण अनुसूचि ७ मा दिइएको छ। स्थापना काल देखि हालसम्मको राजश्व अनुसूचि ८ मा उल्लेख गरिएको छ। आर्थिक वर्ष अनुसार संकलन भएको राजश्व रकमलाई हेर्दा आर्थिक वर्ष २०७८/२०७९ मा सबैभन्दा बढी राजश्व रकम संकलन भएको देखिन्छ।

बेरुजु रकम सम्बन्धमा

यस कार्यालयको हाल सम्म कायम रहेको वेरुजु रमक ६३ लाख ९१ हजार वेरुजु कायम रहेको छ। आ.व. २०७८/०७९ मा ८ लाख ५७ हजार फछ्यौट् भई ११.९२ प्रतिशत प्रगति भएको छ।

८. संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषद:

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र उपभोक्ता समिति र व्यवस्थापन परिषदको गठन प्रकृया साविकको गाउँ बिकास समितिको वडाहरु रहेको संरचना अनुसार भएको थियो। यस संरक्षण क्षेत्र साविक २१ वटा गा.वि.स.हरु समावेश गरी घोषणा भएको थियो। प्रत्येक गा.वि.स.का हरेक वडाबाट उपभोक्ता समूह र महिला समूह गरी २/२ समूहका प्रतिनिधीबाट गा.वि.स.स्तरमा १ उपभोक्ता समिति गठन गरिएको थियो। साविक गा.वि.स व्याँसमा २ वटा, खण्डेश्वरी गा.वि.स.मा २ वटा, धुषा गा.वि.स.मा २ वटा र राप्ला गा.वि.स.मा २ वटा गरी ८ वटा उपभोक्ता समिति र सुनसेरा, धौलाकोट, हुती, हिकिला, पिपलचौरी, धारी, ब्रह्मदेब, छापरी, काटै, खार, इयरकोट, सिप्टी, लटिनाथ, सेरी, तपोबन, गुल्जर, सितौला गरी १७ वटा गा.वि.स.हरुमा १/१ वटा गरी २५ वटा उपभोक्ता समिति गठन भएकोमा सो गठित उपभोक्ता समितिहरु भित्रबाट २ जना महिला सदस्यहरु गरी २७ जना अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषदका सदस्यहरु रहेका थिए। मिति २०७७/४/१४ गते बाट यस संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापन परिषदको समयावधी सकिएकोछ। व्यवस्थापन परिषदको पुर्नगठनको लागि बिभिन्न मितिमा बैठक बसी व्यापक छलफल गर्ने काम गरिएको भएता पनि कोभिड महामारी, स्थानीय तह निर्वाचन र नीतिगत द्विविधाले गर्दा उपभोक्ता समितिहरु पुर्नगठन हुन सकेको छैन

९. परिषदको नीति तथा उद्देश्य

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण ऐन २०२९, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन नियमावली २०५२, मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका २०५६, संरक्षण क्षेत्र सरकारी व्यवस्थापन नियमावली २०५७, अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र तथा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन योजना अनुरूप जनसहभागिताको आधारमा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण र सदुपयोग, सामुदायिक विकास तथा जीविकोपार्जन सुधारका कार्यक्रम संचालन तर्ने नीति रहेको छ। स्थानीय उपभोक्ता समूह/समिति मार्फत संरक्षण क्षेत्रमा सामुदायिक विकास, संरक्षण, आयआर्जन, सीपमुलक एवं चेतनामुलक कार्यक्रम, संरक्षण क्षेत्रको वन व्यवस्थापन, मानव-वन्यजन्तु द्वन्द्व न्युनिकरण, राहत वितरण, पर्याप्यर्टन, कार्यक्रमहरु नियमित रूपमा संचालन गरी प्राकृतिक स्रोतमा आत्मनिर्भर बनाई संरक्षण क्षेत्रको दीगो संरक्षण गर्ने उद्देश्य रहेको छ।

१०. परिषदको संगठन संरचना

संरक्षण क्षेत्रका बासिन्दाहरूको प्रतिनिधि मुलक संस्थाको रूपमा संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापनका लागि व्यवस्थापन परिषद गठन गर्ने कानुनी व्यवस्था गरिएको छ। सो व्यवस्था बमोजिम मिति २०७२/०४/१५ मा गठन भएको २७ सदस्यीय अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को ५ बर्षे अवधि मिति २०७७/०४/१४ गते पुरा भैसकेको छ। हाल अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को पुर्न गठन हुन सकेको छैन। परिषद्को सम्पर्क कार्यालय अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालयमा रहेको छ। यस सम्पर्क कार्यालयमा एक जना सब ईन्जीनियर, एक जना कार्यालय सहायक र एक जना कार्यालय सहयोगी कार्यरत छन। व्यवस्थापन परिषदमा संरक्षण क्षेत्रको कार्यालय प्रमुख सदस्य सचिव रहने व्यवस्था रहेको छ।

११. मध्यवर्ती क्षेत्र आयोजना तर्फका मुख्य मुख्य कार्यक्रमहरु

हाल समूह/समितीहरु पुर्नगठन हुन नसकेकोले म.क्षे. तर्फका कार्यक्रमहरु संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह मार्फत संरक्षण क्षेत्र भित्र संरक्षण सामुदायिक विकास, संरक्षण शिक्षा तथा आयआर्जन तर्फका मुख्य कार्यक्रमहरु संचालन हुदै आएको छ।

११.१. स्थानीय विकासमा खर्च व्यवस्थापन

राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजनुतु संरक्षण ऐन, २०२९ को दफा, २५ क. बमोजिम प्राप्त हुने ३० देखि ५० प्रतिशत रकमबाट यस संरक्षण क्षेत्रमा संरक्षण शिक्षा, जिविकोपार्जन, शिप विकास लगायत सामुदायिक विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरिए आएको छ। अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रमा हालसम्म मध्यवर्ती क्षेत्र तर्फ माथि उल्लेखित नियमानुसार प्राप्त गरेको रकमको विवरण अनुसूचि १० मा उल्लेख गरिएको छ।

११.२. उपभोक्ता समितिको बर्गीकरण र बजेट विनियोजन तथा निकासा

यस संरक्षण क्षेत्रले गरेको आम्दानीको आधारमा यस आर्थिक वर्षमा रु.५१,८४,०००/- रकम विनियोजन भै आएकोमा स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहसंग संभौता गरी काम गरिएको थियो भने तालिम, गोष्ठी, जनचेतना कार्याक्रम, संरक्षण शिक्षा जस्ता कार्यक्रमहरु कर्मचारीहरूलाई कार्यादेश दिई कार्य गर्दा रु.३६,३६,०००/- रकम खर्च भएको छ। मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रमको प्रगति विस्तृत विवरण अनुसूचि ३ ख मा उल्लेख गरिएको छ।

मध्यवर्ती क्षेत्र आयोजना मार्फत प्राप्त रकम खर्च गर्दा मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका २०५६ अनुसार प्रतिशतको आधारमा निम्न शिर्षकहरूमा रकम खर्च गरिएको छ। तर विश्व कोरोना महामारीको असरबाट दार्चुला जिल्ला पनि अछुतो रहन सकेन। त्यही कारणले गर्दा जिल्लामा लक डाउन, केही स्थानिय क्षेत्रहरू सिल भएको हुँदा सबै सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूसंग संभौता गरी काम गर्न सकिएन। सम्पर्कमा आएका समुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूसंग सम्भौता गरी काम गरिएको थियो।

११.२.१. संरक्षण कार्यक्रममा

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजन हुने रकम मध्ये ३०% रकम संरक्षण कार्यक्रममा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ। संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग गरे बमोजिम संरक्षण सामुदायिक वनको विधान कार्ययोजना निर्माण/नविकरण, नर्सरी निर्माण, वन डेलो व्यवस्थापन सम्बन्धी समुदायस्तरमा जनचेतना, सरोकारवाला निकायहरूसंग गोष्ठी/समिति गठन/पुनर्गठन जस्ता कार्यक्रमहरु गरिएकोछ। यस शिर्षक अन्तर्गत रु.१५,५५,०००/- रकम निकासा भै उल्लेखित विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु.११,३९,९४४/- रकम खर्च भएको छ।

११.२.२ सामुदायिक विकास

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजन हुने रकम मध्ये ३०% रकम सामुदायिक विकास कार्यमा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ। संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग गरे बमोजिम, सामुदायिक वन घेरपर्खाल निर्माण, वनपथ निर्माण, अग्निरेखा निर्माण, लगायतका कार्यक्रमहरु गरिएकोछ। यस आर्थिक वर्षमा सामुदायिक विकास शिर्षक अन्तरगत उपरोक्त विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु.१५,५५,०००/- रकम स्वीकृत भएकोमा उल्लेखित कार्यक्रमहरूमा रु.११,४८,८९०/- रकम मात्र खर्च भएको छ।

११.२.३ आय आर्जन तथा सीप विकास

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजन हुने रकम मध्ये २०% रकम आय आर्जन तथा सीप विकास कार्यमा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ। संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग बमोजिम राहत, वृक्षारोपण, जडिबुटी/फलफुल खेति कार्यक्रमहरु गरिएकोछ। यस शिर्षक अन्तरगत रु.१०,३७,०००/- रकम निकासा भै विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु.४,४९,५००/- रकम मात्र खर्च भएको छ।

११.२.४ संरक्षण शिक्षा

मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार विनियोजित हुने रकम मध्ये १०% रकम संरक्षण शिक्षा कार्यमा लगाउन सक्ने प्रावधान रहेको छ। संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह/समितिहरूले माग बमोजिम बिभिन्न प्रकारका संरक्षण सम्बन्धी बिद्यालय कार्यक्रम, ईको क्लब र पुराताजिक तालिम, दिवस समारोह, सुराक्षी परिचालन आदि कार्यक्रमहरु संचालन गरिको छ। यस शिर्षक अन्तरगत रु.५,१९,०००/- रकम निकासा भै विभिन्न कार्यक्रमहरूमा रु.३,७९,८९२/- रकम खर्च भएको छ।

११. २.५ प्रशासनिक खर्च

मध्यवर्ति क्षेत्र व्यवस्थापन निर्देशिका, २०५६ अनुसार उपभोक्ता समितिमा विनियोजन हुने रकम मध्ये १०% रकम प्रशासनिक खर्चमा खर्च गर्न सक्ने प्रावधान रहेको छ। संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन परिषद्को कार्यालयको दैनिक प्रशासनिक कार्यमा आवश्यक कार्यालय सामग्री खरिद, कर्मचारीको लागि तलब, विद्युत महसुल, संचार, ईन्धन, मर्मत तथा विविध जस्ता बजेट शिर्षकहरूमा खर्च गरिएका छन्। यस आर्थिक वर्षमा प्रशासनिक खर्च शिर्षक अनतरगत रु.५,१८,०००/- रकम विनियोजन भएकोमा रु.५,१८,०००/- रकम खर्च भएको छ।

१२. मानव वन्यजन्तु द्रुन्द तथा राहत रकम वितरण सम्बन्धमा

वन क्षेत्रबाट जंगली जनावरहरु बाहिर आई क्षति पुर्याउने कारण स्थानीय जनाताबाट पटक/पटक वन्यजन्तुले पुर्याएको क्षतिको राहत माग भै आएको सन्दर्भमा पीडितलाई राहत उपलब्ध गराई वन्यजन्तु र मानव बीच अन्तर सम्बन्ध घनिष्ठ राख्न नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद) बाट मिति २०६९।१०।१८ मा स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा आईसकेको छ। यो निर्देशिकाको मिति २०७२।१।३१ मा पहिलो र मिति २०७४।२।१९ मा दोश्रो संशोधन र २०७५।८।३ मा तेस्रो संशोधन भई सकेको छ। सोही निर्देशिकामा भएको कानुनी व्यवस्था बमोजिम वन्यजन्तुबाट हुने क्षतिको राहत यस कार्यालयबाट संरक्षण क्षेत्र सहित १ वटा डिभिजन वन कार्यालय दार्चुलाबाट प्राप्त हुने मानव वन्यजन्तु द्रुन्द सम्बन्धी फाईलहरूलाई समेत सिफारिस गरी रकम वितरण गर्ने व्यवस्था भए बमोजिम गरिएको छ। यस आर्थिक वर्षमा यस संरक्षण क्षेत्र कार्यालय र डिभिजन वन कार्यालय दार्चुला क्षेत्रमा गरी जम्मा ९४ वटा घटनामा रु.७,४६,९६९/- राहत रकम वितरण गरिएको छ। डिभिजन वन कार्यालय, दार्चुला तर्फ २९ वटा घटनामा पेश भएको निवेदनमा छानबिन गरि राहत रकम वितरण गरिएको छ। जसमा पशुधन क्षति १५ वटामा रु.१,८०,०००/- तथा अन्नबाली क्षति १४ वटाको रु.८४,०००/- गरी जम्मा रु.२,६४,०००/- राहत रकम वितरण गरिएकोछ। भने यस कार्यालय तर्फ ६४ वटा घटनाको निवेदन उपर छानबिन गरी राहत रकम वितरण गरिएको छ। जसमा सामान्य घाइते १ वटाको रु.३४,९६९/-, पशुधन क्षति ३६ वटाको रु.३,०७,०००/- र अन्नबाली क्षति २७ वटाको रु.४,८२,९६९/- गरी जम्मा रु.७,४६,९६९/- राहत रकम पिडितहरूलाई वितरण गरिएको छ। यस आर्थिक वर्षमा मानव वन्यजन्तुद्रुन्दको विवरण तालिका नं.१ मा दिईएको छ। यस आ.व.मा भएको मानव वन्यजन्तु द्रुन्द र उपलब्ध गराईएको राहतको विस्तृत विवरण अनुसूचि ११ मा दिईएको छ।

तालिका नं.१ यस आर्थिक वर्षको मानव वन्यजन्तुद्रुन्दको विवरण

क्र.सं.	क्षतिको विवरण	क्षति भएको क्षेत्र		क्षतिको जम्मा परिमाण	राहत रकम	कैफियत
		अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय	डिभिजन वन कार्यालय, दार्चुला			
१	सामान्य घाइते	१	०	१	३७,९६९/-	
२	सख्त घाइते	०	०	०	०	
३	मानिस मृत्यु	०	०	०	०	
४	पशुधनको क्षति	रु. ३,०७,००० (३६)	रु. १,८०,००० (१५)	५२	४,८७,०००/-	
५	भण्डारण गरेको अन्नको क्षति			-	-	
६	घरगोठको क्षति			-	-	
७	अन्न बालीको क्षति	रु. १,३८,००० (२७)	रु. ८४,००० (१४)	४१	२,२२,०००/-	
जम्मा		६४	२९	९४	७,४६,९६९/-	

१३. संरक्षण क्षेत्र सामुदायिक वन गठन तथा नविकरण

संरक्षण क्षेत्रमा रहेको वन क्षेत्रको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग गर्न स्थानीय उपभोक्ताहरूले परापुर्व कालदेखि भोग चलन गर्दै आएको पायक पर्ने वन क्षेत्रलाई संरक्षण सामुदायिक वनको रूपमा वन समूह गठन गरेर हस्तान्तरण गर्न सकिने कानुनी प्रावधान बमोजिम यस संरक्षण क्षेत्रमा आर्थिक वर्ष २०७८।०७९ सम्ममा १४१ वटा संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुहले वन क्षेत्रको संरक्षण, व्यवस्थापन र उपयोग गर्दै आएका छन्, जसमा १३४४०.५२७ हेक्टर क्षेत्रफलमा ११८३२ घरधुरीका ७१७९३ जनसंख्या आबद्ध भई सामुदायिक वनबाट काठ,

दाउरा, घाँस, स्याउला, पत्कर सहित जडिबुटीहरू उपभोग गर्ने पाइरहेको छ । आ.व.२०७८/७९ मा म्याद सकिएका तर नविकरण हुन बाँकी रहेका १५ वटा संरक्षण सामुदायिक वनको नविकरण गरिएको छ । हालसम्म विधान र कार्ययोजना बनाई दर्ता भई हस्तान्तरण भएका, नविकरण भएका वनको विवरण विस्तृत विवरण अनुसूची १२ मा दिइएको छ ।

१३.१. संरक्षण समुदायिक वन सम्बन्धि गतिविधीहरू

वन समूहहरूले उपभोक्ता समिति तथा अन्य निकायहरूको समेत सहयोगमा नियमित कार्यक्रमहरूमा वन संरक्षण अन्तर्गत आगलागी नियन्त्रण, चरिचरण नियन्त्रण, अनी रेखा तथा वन पथ निर्माण गर्ने र मर्मत गर्ने लगायतका कार्यहरू गरेका छन् भने वन सम्बर्धनमा भाडी सफाई, एकल्याउने, पत्त्याउने, बृक्षारोपन लगायतका कार्यहरू भएका छन् । कार्ययोजना बमोजिम घाँस तथा दाउरको सयम तोकि खोल्ने र काढने व्यवस्था मिलाई वितरण गरिएको छ । विधान तथा कार्ययोजना बमोजिम संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको अनुमतिमा काठ दाउरा कटानी गरि उपभोक्ताहरूमा विक्री वितरण गर्नुका साथै दैविक प्रकोप परेकाहरूलाई सहयोग समेत गरेका छन् ।

१४. डब्लु डब्लु एफ नेपालको आर्थिक सहयोगमा सञ्चालित मुख्य-मुख्य कार्यक्रमहरू

यस संरक्षण क्षेत्रमा विश्व बन्यजन्तु कोष (WWF) नेपालले "Support Api Nampa Conservation Area to Control Wildlife Crime" नामक योजना/कार्यक्रम अन्तर्गत तपसिलको कार्यहरू गर्ने आर्थिक सहयोग गरेको थियो ।

- क. WCCB Meeting
- ख. Capacity enhancing training to LEAs
- ग. Mobility and Monitoring Support for WCCB Cell

१५. अन्य विविध

१५.१ यासागुम्बा संकलन क्षेत्रको अनुगमन

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र अन्तर्गतका अपिहिमाल गाउँपालिका तथा व्याँस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका यासागुम्बा संकलन क्षेत्रको नियमित अनुगमन कार्य गरिएको थियो । उक्त अनुगमन कार्यका मुख्य उपलब्धीहरू निम्न बमोजिम रहेका छन् ।

- क. यासागुम्बा संकलन क्षेत्रहरूमा जनचेतना कार्यक्रमहरू संचालन,
- ख. बन्यजन्तु र यिनीहरूको वासस्थानको अनुगमन तथा निगरानी, बैकल्पिक उर्जाका स्रोतहरूको प्रयोगलाई बढावा दिइएको ।
- ग. संरक्षण क्षेत्र भित्र हुन सक्ने अनियमित कार्यको नियन्त्रण ।

१५.२ अध्ययन अनुसन्धान

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रका कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी एवं सफल कार्यान्वयनको लागि अध्ययन, अनुसन्धानको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको । यस आ.व. २०७८/०७९ मा देहाय बमोजिमका अध्ययन अनुसन्धान कार्यहरू गरियो ।

- क) Eco-tourism Trekking Route Profile of Api Nampa Conservation Area (Lumbini Environmental Service Pvt. Ltd. Kathmandu Nepal)
- ख) Impact of Hydropower in Api Nampa Conservation Area, Darchula (Technical Suppor by Environmental Awareness and Research Hub, Kathmandu Nepal)
- ग) Status of Vulture in Api Nampa Conservation Area, Darchula (Technical Suppor by Nature First Nepal, Kathmandu)

१५.३ जडिबुटी निकासी

अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापन योजनामा उल्लेख गरिए अनुसार यस संरक्षण क्षेत्रमा यासाँगुम्बा, जटामसी, कुटकी, चिराईतो, लौठसल्ला, सेतक चिनी लगायतका ३५ प्रजातिका जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु पाईन्छन जसमध्य २८ प्रजातिका जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरुको २५५५०१ किलो ग्राम मौज्दात रहेको र १६६०७५.६५ किलो ग्राम संकलन गर्न मिल्ने रहेको विवरण अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र व्यवस्थापन योजनामा उल्लेख गरिएको छ । यस आर्थिक वर्षमा यासाँगुम्बा, तेजपात, कुटकी, चिराईतो, सेतक चिनी लगायतका १५ प्रजातिका २७,४७१/- किलोग्राम जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरु छोडपुर्जी दिई निकासी भएको छ । जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावार निकासीबाट मात्र रु.२,२२,४७,७९०/- राजश्व रकम आम्दानी भएको छ । यस आर्थिक वर्षमा छोडपुर्जी भै निकासी भएका जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारहरुको विवरण अनुसूची १३ मा दिईएको छ ।

१६. अनुसूचीहरू

- अनुसूची १. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र चार किल्ला घोषणा राजपत्र
- अनुसूची २. कर्मचारीको दरबन्दी अनुसारको विस्तृत विवरण
- अनुसूची ३ क. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा आरक्ष आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति
- अनुसूची ३ ख. राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजना कार्यक्रमको वार्षिक प्रगति
- अनुसूची ४. मुद्दाको विवरण
- अनुसूची ५. यस आर्थिक वर्षको पर्यटक विवरण
- अनुसूची ६. विगत ६ वर्षको पर्यटकहरुको विवरण
- अनुसूची ७. यस आर्थिक वर्षको राजश्वको विवरण
- अनुसूची ८. कार्यालय स्थापना काल देखि हालसम्म संकलित राजश्वको विवरण
- अनुसूची ९. मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम तर्फ हालसम्म प्राप्त रकमको विवरण
- अनुसूची १०. मानव वन्यजन्तुद्वन्दको राहत वितरण सम्बन्धी विवरण
- अनुसूची ११. हाल सम्म गठित संरक्षण सामुदायिक वन सम्बन्धीको विवरण
- अनुसूची १२. यस आर्थिक वर्षमा निकासी भएको जडिबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको विवरण
- अनुसूची १३. विगत ६ वर्षको अवधिमा निकासा भएका जडिबुटिहरुको विवरण
- अनुसूची १४. अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रको संगठनिक संरचना
- अनुसूची १५. यस संरक्षण क्षेत्रमा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण

अनुसूची १: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालयको चार किल्ला

खण्ड ६० संख्या १३ नेपाल राजवट्र भाग ५ मिति २०७७।३।२८

उत्तर: बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको दक्षिणी सिमाना वनपथ ।

दक्षिण: ओभरीदेखि कोहलपुरसम्म पूर्व-पश्चिम राजमार्ग, कोहलपुरबाट रत्न राजमार्ग हुँदै बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्वी सिमानासम्म ।

दाङ्ग र सल्यान जिल्ला अन्तगतको उत्तरी क्षेत्र

पूर्व: चरे पहाडको मुख्य धुरीबाट मलाइ खोलाको पानी ढलोको घार हुँदै मलाइ खोला र बबई नदीको दोभानसम्म ।

पश्चिम: बर्दिया राष्ट्रिय निकुञ्ज मध्यवर्ती क्षेत्रको पूर्वी सिमाना ।

उत्तर: बबई नदी ।

दक्षिण: बाँके राष्ट्रिय निकुञ्जको उत्तरी सिमाना ।

सूचना ३

नेपाल सरकारले राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा वन्यजन्तु संरक्षण ऐन, २०२६ को दफा ३ को उपदफा (१) ले विएको अधिकार प्रयोग गरी दार्चुला जिल्लाको देहायको चारकिल्लाभित्रको १,६०३ वर्ग किलोमिटर क्षेत्रलाई अपी-नाम्पा संरक्षण क्षेत्र घोषणा गरेको छ:-

चारकिल्ला

पूर्व: बझाङ्ग जिल्लाको सिमाना ।

पश्चिम: महाकाली नदीको भारतसंगको अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना ।

उत्तर: मित्रराष्ट्र चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बतसँगको अन्तर्राष्ट्रिय सिमाना ।

दक्षिण: लास्कु खोला र नौगाड खोला ।

आज्ञाले,
सूर्यप्रसाद जोशी
नेपाल सरकारको निमित्त सचिव

(३)

८६

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछा

अनुसूची २ : कर्मचारी दरबन्दी

सि.नं.	पदको नाम	श्रेणी/तह	सेवा	समूह	जम्मा	पद पूर्ति	रिक्त	कैफियत
१	प्रमुख संरक्षण अधिकृत	गा.प.दितीय	वन	ने.पा.वा.ला.	१	०	१	
२	सहायक संरक्षण अधिकृत	गा.प.तिर्तीय	वन	ने.पा.वा.ला.	२	२	०	
३	रेञ्जर	गा.प.अन प्रथम	वन	ने.पा.वा.ला.	७	५	२	
४	नायब मुब्बा	गा.प.अन प्रथम	प्रशासन	सा.प्रशासन	१	१	०	
५	लेखापाल	गा.प.अन प्रथम	प्रशासन	लेखा	१	१	०	
६	खरिदार	गा.प.अन दितीय	प्रशासन	सा.प्रशासन	५	३	२	
७	सिनियर गेमस्काउट	गा.प.अन दितीय	वन	ने.पा.वा.ला.	१२	२	१०	
८	गेमस्काउट	श्रेणी बिहिन	वन	ने.पा.वा.ला.	३६	३०	६	
९	कार्यालय सहयोगी	श्रेणी बिहिन	प्रशासन	प्रशासन	१	१	०	करार
१०	ह.स.चा.	श्रेणी बिहिन	इन्जि	मेकानिकल	१	१	०	करार
जम्मा					६७	४६	२१	

अनुसंधि ३ (क) रात्रिय निकूज तथा आक्ष आयोजनाको बारिक प्रगती

आ.ब. ३०७८/७९ को वार्षिक ब्यागति

१६.३.७.४	डेर्कटप कम्प्युटर खरीद	३९९२२	सेट	१.०	०.९५	०.८	१.०	०.९५	०.८
१६.३.७.६	प्रिण्टर खरीद	३९९२२	वटा	१.०	०.०७	०.४	१.०	०.०७	०.४
१६.३.७.३२	बाइनकुलर खरीद	३९९२२	वटा	३.०	०.९४	०.७६	३.०	०.९४	०.७६
१६.३.७.४.६	जि.पि.एस.खरीद	३९९२२	वटा	३.०	०.२	१.०५	३.०	०.२	०.९८
१६.४.३.१	वनपथ निर्माण	३९९५९	कि.मि.	१०.०	०.७५	४.०	१०.०	०.७५	३.९९
१६.४.३.२	डहेलो नियन्त्रणका लागि आनंदीखा निर्माण	३९९५९	कि.मि.	१०.०	०.९३	५.०	१०.०	०.९३	४.९३
१६.४.५.१	गोरेटो बाटो निर्माण	३९९६६	कि.मि.	२०.०	१.८७	१०.०	२०.०	१.८७	९.९४
१६.४.५.६.१	खानेपानी निर्माण (पाइप जडान)	३९९६६	वटा	३.०	०.५६	३.०	३.०	०.५६	२.९६
१६.४.९७.५७	फोहोर मैला व्यवस्थापनका लागि खाडल निर्माण	३९९६७	वटा	८.०	०.३	१.६	८.०	०.३	१.५९
१६.४.९७.५८	पोष्टमा सोलार जडान	३९९६७	वटा	२.०	०.५६	३.०	२.०	०.५६	३.०
१६.४.१७.६०	क्याम्पसाईट निर्माण	३९९५७	वटा	१.०	०.३७	२.०	१.०	०.३७	१.८८
१६.४.१७.३१०	नसरी संचालन	३९९५७	वटा	१.०	०.५६	३.०	१.०	०.५६	२.९२
१६.४.१७.३१२	सामुदायिक वनको विधान/कार्ययोजना नविकरण	३९९५७	वटा	५.०	०.४७	२.५	५.०	०.४७	२.४७
१६.४.२२.३	साइनबोर्ड/सचना बोर्ड निर्माण	३९९५९	वटा	१०.०	०.२८	१.६	१०.०	०.२८	१.४६
१६.४.२२.२३	कम्पाउण्डचाल निर्माण	३९९५९	वटा	१००.०	३.७४	२०.०	१००.०	३.७४	१९९.३३
१६.४.२२.२४	तारवार/काँडे तारवार निर्माण	३९९५९	कि.मि.	१.०	०.३७	२.०	१.०	०.३७	२.०
१६.५.५.२	गोरेटो बाटो मर्मत	३९९७९	कि.मि.	५.०	०.९९	१.०	५.०	०.९९	०.९५
१६.५.५.३	पर्चटक मार्ग मर्मत तथा स्तरोन्नती	३९९७९	कि.मि.	५.०	०.२८	१.६	५.०	०.२८	१.६
१६.५.५.६.२	खानेपानी मर्मत (पाइप जडान)	३९९७९	वटा	२.०	०.८६	१.०	२.०	०.८६	०.९२
१६.५.१७.९	साइनबोर्ड/सचना बोर्ड मर्मत	३९९७९	वटा	१०.०	०.९९	१.०	१०.०	०.९९	१.०
१६.५.१७.११	प्रतिक्षालय / गोल घर मर्मत	३९९७९	वटा	१.०	०.०६	०.६	१.०	०.०६	०.६
१६.५.२२.३	पोष्ट भवन मर्मत	३९९७९	वटा	३.०	०.५६	३.०	३.०	०.५६	२.९२
१६.५.२२.५	सचना केन्द्र मर्मत	३९९७९	वटा	१.०	०.१९	१.०	१.०	०.१९	०.१५
१६.५.२२.१०	शौचालय मर्मत	३९९७९	वटा	५.०	०.१९	१.०	५.०	०.१९	१.०
१६.५.२२.११	बिजली वाइरिंग मर्मत	३९९७९	वटा	३.०	०.२८	१.५	३.०	०.२७	१.५

१७.५.३०.४७	व्यवस्थापन कार्योजना निर्माण पुनःनिर्माण(आई.ई.ई. समेत)	३११७२	वटा	१.०	०.५६	३.०	१.०	०.५६	०.५६	०.५६
१७.६.१३.१४	कार्यालयको लागि फत्तिचर खरिद क) पुरीगत खर्च अन्तर्रक्तका कार्यक्रमहरुको जम्मा	३११२३	पटक	१.०	०.५६	३.०	१.०	०.५६	३.०	३.०
									२४.६६	१२६.९
(आ) चालु खर्च अन्तर्रक्तका कार्यक्रमहरु										
२.६.३.४	गेमस्काउट/सेनालाई पुनर्जाकि तालिम	२२५१११	जना	१.०	०.१६	०.८५	१.०	०.१६	०.८५	०.८५
२.६.६.४	सरोकावालासग संरक्षण सम्बन्धी अन्तर्रक्तिया गोष्ठी	२२५११२	पटक	२.०	०.१५	०.८	१.०	०.०७	०.४	०.४
२.६.६.११	वन्यजन्तु अपराध नियन्त्रण ल्यूपे बैठक/गोष्ठी	२२५११२	पटक	४.०	०.३	१.६	३.०	०.२९	१.२	१.२
२.६.६.१४	मानव-वन्यजन्तु छाव्यनिकरण सचेतना गोष्ठी	२२५११२	पटक	१.०	०.०७	०.४	१.०	०.०७	०.४	०.४
२.७.५.६	वार्षिक प्रतिवेदन पुस्तका प्रकाशन	२२५१२२	संख्या	१००.०	०.१६	०.८३	१००.०	०.१६	०.८३	०.८३
२.७.५.७	संरक्षण सम्बन्धी प्रचार प्रसार सम्पर्की उत्तरादन तथा बितरण	२२५१२२	पटक	१.०	०.१६	०.८३	१.०	०.१६	०.८३	०.८३
२.७.५.८	संरक्षण सम्बन्धी संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार	२२५१२२	महिना	१२.०	०.१९	१.०	१२.०	०.१८	०.१९	०.१९
२.७.५.४६	ईको कलाव संचालन सहयोग	२२५१२२	वटा	१०.०	०.१६	०.८३	१०.०	०.१६	०.८३	०.८३
२.७.७.२३१	निर्माण भएका भौतिक पूर्वाधारहरुको जि.पि.एस. सहितको अधिलेख व्यवस्थापन	२२५१२२	पटक	१.०	०.०८	०.४९	१.०	०.०८	०.४	०.४
२.७.२४.७	बारमद वन पैदावार व्यवस्थापन	२२५१२२	पटक	३.०	०.१२	०.६२	२.०	०.०८	०.४२	०.४२
२.७.२२.११	चोरी शिकार नियन्त्रणका लागि युवा परिचालन	२२५१२२	पटक	३.०	०.२३	१.२४	२.०	०.१६	०.८२	०.८२
२.७.२२.१२	चोरी शिकार नियन्त्रण संयुक्त गस्ती	२२५१२२	पटक	१२.०	०.५६	२.९९	१.०	०.४२	१.७६	१.७६
२.७.२२.१३.४	गाँड बस्ति नजिक डेलो जोखिमयुक्त वन क्षेत्रको व्यावस्थापन	२२५१२२	पटक	४.०	०.३१	१.६६	४.०	०.३२	१.६६	१.६६
२.७.२२.१३.५	वन डेलो व्यावस्थापन सम्बन्धी प्रचार प्रसार (पम्लेट, डिस्ट्रॉले)	२२५१२२	पटक	१.०	०.१६	०.८३	१.०	०.१६	०.८३	०.८३
२.७.२२.१३.६	वन डेलो व्यावस्थापन सम्बन्धी संचार माध्यमबाट प्रचार प्रसार	२२५१२२	पटक	३.०	०.०५	०.२५	२.०	०.०४	०.१२	०.१२
२.७.२२.१३.७	सेना, प्रहरी, प्रशासन, नगरिक समाजसंगको सहकार्यमा डेलो नियन्त्रण	२२५१२२	पटक	२.०	०.१६	०.८३	१.०	०.०८	०.४१	०.४१

२.७.२९.१४	टहुण तथा समस्यास्त्र वन्यजन्तु व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१.०	०.०६	०.२५	१.०	०.०६	०.२५	
२.७.२९.१७	पर्यटकिय क्षेत्रको फोहोर मैला व्यवस्थापन (सम्पादी)	२२५२२	पटक	२.०	०.०६	०.८	०.०	०.०	०.०	
२.७.२९.२४.२	संरक्षित क्षेत्र भित्रको सरकारी जग्गाको लागत व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	१.०	०.०८	०.४५	१.०	०.०८	०.०९	
२.७.२९.२५.४	यासार्गम्बा संकलन कार्यको व्यवस्थापन	२२५२२	पटक	२.०	०.४७	२.४९	२.०	०.४६	२.४९	
२.७.२५.१७	मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात	२२५२२	पटक	१०.०	०.१६	०.८३	७.०	०.११	०.५९	
२.७.२५.१८	वन्यजन्तुवाट ठहुण बनाइएका वालवालिकालाई छाप्रवृत्ति	२२५२२	जना	५.०	०.०८	०.४५	०.०	०.०	०.०	
२.७.२७.६	वन्यजन्तु समाह (१-७ वैशाख)	२२५२१	पटक	१.०	०.१७	०.६	०.०	०.०	०.०	
२.७.२७.७	विश्व भित्तिमान दिवस (फेब्रुअरी २)	२२५२१	पटक	१.०	०.०८	०.४६	१.०	०.०८	०.४६	
	छ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा			४.२	२२.२१		३.८	१०.७९		
	ग) कार्यक्रम तर्फको जम्मा (क + छ)			४.८	४६४०६		२८.०३	४५६७४		
	प्रशासनिक खर्च			७९.२१	३८९.१४		५५.७६	२९३.०५		
	कुल जम्मा खर्च (ग + प्रशासनिक खर्च)			७५.१	५३५.१		८२.७७	४३६.७६		

अनुसंधि ३ (ख) राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण विभाग आयोजनाको वार्षिक प्रगति

आ.ब. २०७८/७९ को वार्षिक प्रगति

१. अधिकारीका वर्ष: २०७८/७९
२. बजेट उपलब्धिका नं. ३२१०३००१९
३. मन्त्रालय: वन तथा वातावरण
४. आयोजना/कार्यालयको नाम: अपी-नामा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय
५. कार्यक्रम /आयोजनाको नाम: राष्ट्रिय निकुञ्ज तथा बन्यजन्तु संरक्षण विभाग
६. आयोजना/कार्यालय प्रमुखको नाम: मुख्य अधिकारी
७. यस अवधिको बजेट रु.: ५१.८४
- क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार:
- (१) संस्था:
- (२) जनसहभागिता:
- (३) बैदेशिक (१) ऋण
- (४) अनुदान
८. यस अवधिको खर्च रकम र प्रतिस्तान: ३६.३६, ७०.१४%
- क. आन्तरिक (१) नेपाल सरकार:
- (१) स्थानीय निकाय/संस्था:
- (२) जनसहभागिता
- (३) बैदेशिक (१) ऋण
- (४) अनुदान
९. चालु आ.ब.को हालसम्मको खर्च रकम र प्रतिस्तान: ३६.३६, ७०.१४%
१०. कुल लागत मध्य हालसम्म शुरू देखि यस अवधि सम्मको कुल खर्च रकम र प्रतिस्तान:
११. आयोजनाको शुरुदेखि यस अवधिसम्मको भौतिक प्रगति प्रतिस्तान: ७६.६८%
१२. आयोजनाको कुल अवधि मध्य बितेको समय प्रतिस्तान:
१३. यस त्रैमासिक अवधिको भौतिक प्रगति: ७६.६८ %
- (२) अनुवान :

क्र.म.	क्रियाकलापको विवरण	खर्च शिर्षक	इकाई	आ.बा. २०७८/७९ को			वार्षिक प्रगति	सँचाकमा आधारित उपलब्धि	के.
				परिमाण	भार	बजेट			
आ) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरू									
१. १.७.१	मध्यवर्ती क्षेत्र व्यवस्थापन कार्यक्रम(निःशर्त चालु अनुदान (कार्यक्रम खर्च))	२६४४१	पटक	१३७	१०.०१	४६.६६	१०.५	६६.६९	३१.१८
	ख) चालु खर्च अन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको जम्मा				१०.०१	४६.६६		६६.६९	३१.१८
	ग) कार्यक्रम तरफको जम्मा (क + ख)				१०.०१	४६.६६		६६.६९	३१.१८
	प्रशासनिक खर्च				१.९१	५.१८		१.९१	५.१८
	कुल जम्मा खर्च (ग+प्रशासनिक खर्च)				१००	५१.८४		७६.६८	३६.३६

अनुसंधी ४ : हालसम्म आणी नास्या संरक्षण क्षेत्र कार्यालयमा दायर भएका मुद्दा विवरण

क्र.सं.	आ.व	मुद्दाको प्रकार	मुद्दा दायरी मिति	फैसला मिति	कैफियत
१	२०६९/७०	अवैध काठ बरामद	२०६९/६/१६	२०६९/९/२८	
२	२०६९/७०	चितुवाको छाला र हड्डी ओसारपसार	२०६९/८/१३	२०७२/३/३९	
३	२०६९/७०	सालकको कल्ता ओसारपसार	२०६९/८/२७	२०७०/२/२०	
४	२०६९/७०	अवैध बाघ हाती कस्तुरी मृग लगायतको वन्यजन्तु खेटोपहार ओसारपसार	२०७०/३/१२	२०७२/३/३९	
५	२०७०/७१	अवैध रूपमा काठ कटानी चिरानी	२०७१/२/२०	२०७३/३/१५	
६	२०७२/७३	चारि बाघको छाला ओसारपसार गेरेको	२०७२/४/६	२०७२/२/२८	
७	२०७३/७४	अवैध रूपमा यासर्गम्बा ओसारपसार	२०७३/४/९	२०७५/४/२	
८	२०७३/७४	अवैध रूपमा यासर्गम्बा ओसारपसार	२०७३/४/१०	२०७३/१३/२०७६	
९	२०७४/७५	अवैध रूपमा यासर्गम्बा ओसारपसार	२०७४/६/४	०६/०६/२०७६	
१०	२०७५/७६	कुनै मुद्दा दर्ता नभएको			
११	२०७६/७७	कुनै मुद्दा दर्ता नभएको			
१२	२०७७/७८	अवैध रूपमा सतुवा ओसारपसार	२०७७/०६/१२		
१३	२०७८/७९	कुनै मुद्दा दर्ता नभएको			

अनुसंधान ५ : आ.व. २०७८/७९ को पर्यटक विवरण

महिना	ईकाई	नेपाली		सार्क		विदेशी		कुल जम्मा		कैफियत
		महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	जम्मा	महिला	पुरुष	
श्रावण	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
भाद्र	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आश्विन	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
कार्तिक	जना	०	०	०	०	०	३	०	३	३
मंसिर	जना	३	०	३	०	७	६	१३	७	१०
पौष	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
माघ	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
फागुन	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
चैत्र	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
बैसाख	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जेठ	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
आषाढ	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०
जम्मा	जना	०	३	३	०	७	१६	७	१३	१९

अनुसूची ६ : विगत द वर्ष देखिको पर्यटक आगमणको विवरण

क्र.सं.	आ.व.	ईकाई	नेपाली			सार्के			विदेशी			कैफियत				
			पुऱ्ह	अन्य	जम्मा	महिला	पुऱ्ह	जम्मा	महिला	पुऱ्ह	जम्मा	महिला	पुऱ्ह	अन्य	जम्मा	
१	२०७३/२०७४	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	७	१८	०	२५
२	२०७४/२०७५	जना	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	२०७५/२०७६	जना	०	१०	०	१०	०	०	०	११	२८	१	२९	०	३८	
४	२०७६/२०७७	जना	२	१३	१३	२८	०	०	३	४	७	५	१७	१३	३५	
५	२०७७/२०७८	जना	०	३	०	३	०	०	०	३	०	६	०	६	६	
६	२०७८/२०७९	जना	०	३	०	३	०	०	०	७	१५	०	०	११	११	
		जम्मा	२	१६	०	४१	०	०	०	३८	२५	५७	१३	११८		

अनुसूची ७ : आर्थिक वर्ष २०७८/७९ को राजश्व संकलित राजश्व विवरण

क्र.सं.	राजश्व शिर्षक	जम्मा राजश्व रकम रु.	कैफियत
१	अन्य प्रशासिक सेवा शुल्क (१४२२६)	१३०९००.	
२	वन क्षेत्रको रोयलटी (३३६१)		
२.१	जाडिबुटी निकाशी वाफत	२२२४७९९०.	
२.२	यारांगुबा संकलन अनुमती वाफत	८५७५००.	
२.३	काठ संकलन वाफत	१७३६६६०.	
३	पर्यटन शुल्क (१४९९९)	६०००.	
४	पदचारा शुल्क (१४९९२)	२६३००.	
	जम्मा	२६००४३५०.	

अनुसूची ८ : अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय दार्चुलाको आ.व. २०६७/०६८ देखि २०७७/०७८ सम्म
संकलित राजस्व विवरण

क्र.स.	आर्थिक वर्ष	राजस्व रकम रु.मा	कैफियत
१	२०६७/०६८	५६१९८०	
२	२०६८/०६९	९५३८६८८	
३	२०६९/०७०	७८२७६९६	
४	२०७०/०७१	१०२३३७५९	
५	२०७१/०७२	८६४७४९९	
६	२०७२/०७३	१७३४५०४८	
७	२०७३/०७४	२०३८९५९९	
८	२०७४/०७५	२४४१४०९७	
९	२०७५/०७६	१३७७३२७७	
१०	२०७६/०७७	१०७०४६१५	
११	२०७७/०७८	१०४५२४३८	
१२	२०७८/०७९	२५००४३५०	
जम्मा		१५८८९३०३८	

अनुसूची ९ : अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्रमा हालसम्म मध्यवर्ती क्षेत्र कार्यक्रम तर्फ प्राप्त रकमको विवरण

क्र.स.	आर्थिक वर्ष	प्राप्त रकम रु.	कैफियत
१	२०७२/०७३	२५,७०,०००/-	
२	२०७३/०७४	३५,००,०००/-	
३	२०७४/०७५	३,५६,८०,०००/-	
४	२०७५/०७६	७८,२६,०००/-	
५	२०७६/०७७	६९,०९,०००/-	
६	२०७७/०७८	६७,००,०००/-	
७	२०७८/०७९	५१,८४,०००/-	
जम्मा		६,८३,६९,०००/-	

अनुसूची १०: आ.व.२०७८/०७९ मा वितरण गरिएको राहत रकम

सि.न.	पिडितको नाम	ठेगाना	क्षति गर्ने वन्यजन्तु	क्षति गरेको प्रजाति	परिमाण	वितरण गरिएको राहत रकम रु.	कैफियत
१	संबिर भट्ट	मार्मा गा.पा.२	वर्देल	मैके वाली	६ रोपनी	७०००	
२	नभराज भट्ट	मार्मा गा.पा.२	वर्देल	मैके वाली	५.रोपनी	६०००	
३	गणन बिष्ट	मार्मा गा.पा.२	„	मैके वाली	-	६०००	
४	शिव सिंह धामी	मार्मा गा.पा.४	चितुवा	बाराहा	४	१८०००	
५	धनमती ठाप्टा	मार्मा गा.पा.१	चितुवा	बाराहा	१	६०००	
६	महादेव सिंह बिष्ट	मार्मा गा.पा.३	चितुवा	बाराहा	१	६०००	
७	जनक बिष्ट	मार्मा गा.पा.३	चितुवा	बाराहा	१	६०००	
८	मोहन दत्त भट्ट	ल्यास गा.पा.६	वर्देल	मैके वाली	१.२ रोपनी	१००००	
९	महादेव भट्ट	„	„	मैके वाली	०.८५रोपनी	७०००	
१०	बिरा दत्त भट्ट	„	„	मैके वाली	५.५रोपनी	५०००	
११	माध्यवी भट्ट	„	„	मैके वाली	३ रोपनी	६०००	
१२	राम दत्त भट्ट	„	„	मैके वाली	२.५रोपनी	६०००	
१३	विशन दत्त भट्ट	„	„	मैके वाली	२.५रोपनी	५०००	
१४	हरे भट्ट	मार्मा गा.पा.२	वर्देल	मैके वाली	७०००		
१५	नेन्द्र बहादुर बम	म.न.पा.१	चितुवा	बाराहा	१	६०००	
१६	बिक्रम सिंह धामी	मार्मा गा.पा.६	„	बाराहा	२	१२०००	
१७	अक्तर डडाल	मार्मा गा.पा.३	„	बाराहा	१	६०००	
१८	माध्यवी बम	दुहुर गा.पा.३	„	बाराहा	२	१२०००	

੧੯	ਰਾਕੇਸ਼ ਬੁਛਥੋਕੀ	ਅਪਿਹਮਾਲ ਗ.ਪ.੬	”	ਭੇਡਾ	੯	੨੪੦੦੦
੨੦	ਜਿਤੇਨਦ੍ਰ ਟਪਟਾ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੧	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੯	੬੦੦੦
੨੧	ਰਾਮ ਸਿੰਹ ਧਾਮੀ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੩	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੯	੬੦੦੦
੨੨	ਪੁਟੇ ਧਾਮੀ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੬	ਚਿਤੁਵਾ	ਗਾਈ	੯	੭੦੦੦
੨੩	ਧਨ ਬਹਾਦੁਰ ਠੇਕਰ	ਅਪਿਹਮਾਲ ਗ.ਪ. ੩	ਬਦੇਲ	ਮਕੈ ਵਾਲੀ	੨ ਰੋਪਨੀ	੬੦੦੦
੨੪	ਮਾਨੇ ਬਿਇ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੩	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੯	੬੦੦੦
੨੫	ਕਰਨ ਸਿੰਹ ਧਾਮੀ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ।	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੬	੧੮੦੦
੨੬	ਬਿਰ ਸਿੰਹ ਧਾਮੀ	”	”	ਬਾਖਾ	੪	੧੨੦੦
੨੭	ਪਠਨ ਸਿੰਹ ਠਾਣੁਨਾ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੧	ਚਿਤੁਵਾ	ਭੇਡਾ	੯	੬੦੦੦
੨੮	ਕਰਨ ਸਿੰਹ ਕੋਤਾਰੀ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੬	ਚਿਤੁਵਾ	ਗਾਈ	੯	੧੦੦੦੦
੨੯	ਮਸ਼ਾ ਦੇਵੀ ਤਿਨਕਰੀ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ੧	ਚਿਤੁਵਾ	ਘੋਡਾ	੯	੧੦੦੦੦
੩੦	ਗੋਪਾਲ ਦਤ ਭਵੁ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੨	ਬਦੇਲ	ਮਕੈ ਵਾਲੀ	੫ ਰੋਪਨੀ	੭੦੦੦
੩੧	ਹਰਿ ਦਤ ਪਨਤ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੩	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੯	੬੦੦੦
੩੨	ਆਨਨਦ ਪ੍ਰਸਾਦ ਜੋਸ਼ੀ	ਮ.ਨ.ਪ. ੫	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੮	੨੪੦੦੦
੩੩	ਬਿਣ੍ਣ ਦਤ ਭਵੁ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੨	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੯	੬੦੦੦
੩੪	ਮੋਨੋਰਥ ਭਵੁ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ੫	ਬਦੇਲ	ਗਹੁੰ	੪ ਰੋਪਨੀ	੬੦੦੦
੩੫	ਰਾਮ ਦਤ ਭਵੁ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ੫	ਬਦੇਲ	ਗਹੁੰ	੫ ਰੋਪਨੀ	੪੦੦੦
੩੬	ਕੇਸ਼ਾਬ ਦਤ ਭਵੁ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ੫	ਬਦੇਲ	ਗਹੁੰ	੫ ਰੋਪਨੀ	੪੦੦੦
੩੭	ਕਮਲਾਪਤਿ ਭਵੁ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ੫	ਬਦੇਲ	ਗਹੁੰ	੫ ਰੋਪਨੀ	੪੦੦੦
੩੮	ਗੁਂਗਾ ਦਤ ਭਵੁ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ੫	ਬਦੇਲ	ਗਹੁੰ	੫ ਰੋਪਨੀ	੪੦੦੦
੩੯	ਧਮਨਿਦ ਭਵੁ	ਭਾੰਸ ਗ.ਪ. ੫	ਬਦੇਲ	ਗਹੁੰ	੫ ਰੋਪਨੀ	੪੦੦੦
੪੦	ਧਨਜੀਤ ਸਿੰਹ ਧਾਮੀ	ਮਾਰ੍ਮਾ ਗ.ਪ. ੬	ਚਿਤੁਵਾ	ਬਾਖਾ	੯ ਕਟਾ	੬੦੦੦

४९	सुरन्द्र सिंह धार्मी	छाँस गा.पा.६	बदेल	मानवीय	सामान्य	३७९६६९	
४२	पठान सिंह ठाण्डा	मार्मा गा.पा.१	चितुवा	भेडा	३ वटा	६०००	
४३	गोमती बिट्ट	मार्मा गा.पा.२	चितुवा	बाखा	३	२४०००	
४४	गोबिन्दी बम	म.न.पा.१	चितुवा	बाखा	२	९२०००	
४५	सुना भट्ट	मार्मा गा.पा.२	चितुवा	बाखा	२	६०००	
४६	धर्मननद जोशी	मार्मा गा.पा.३	चितुवा	बाखा	२	६०००	
४७	करन सिंह कार्कि	म.न.पा.५	चितुवा	बाखा	२	६०००	
४८	मोहन सिंह मन्थाल	अपिहिमाल गा.पा.	चितुवा	गोरु	२	८०००	
४९	धाना धार्मी	मार्मा गा.पा.१	चितुवा	बाखा	२	६०००	
५०	बिरभान ठाण्डा	मार्मा गा.पा.१	चितुवा	बाखा	२	६०००	
५१	सरस्कती महरा	मार्मा गा.पा.१	चितुवा	बाखा	२	६०००	
५२	जित राम लुहार	छाँस गा.पा.५	बदेल	गहु,जौ	१ रोपनी	४०००	
५३	गगन राम लुहार	छाँस गा.पा.६	बदेल	गहु,जौ	२ रोपनी	४०००	
५४	नवराज भट्ट	छाँस गा.पा.७	बदेल	गहु,जौ	३ रोपनी	४०००	
५५	प्रदेशी लुहार	छाँस गा.पा.८	बदेल	गहु,जौ	४ रोपनी	४०००	
५६	करन राम लुहार	छाँस गा.पा.९	बदेल	गहु,जौ	५ रोपनी	४०००	
५७	विर्मा लुहार	छाँस गा.पा.१०	बदेल	गहु,जौ	६ रोपनी	४०००	
५८	निर्ज कुमार धार्मी	मालिकार्जुन ३	चितुवा	बाखा	२	६०००	
५९	उमेश लुहार	म.न.पा. ७	चितुवा	बाखा	२	६०००	
६०	जनक राज अवस्थी	मा.न.पा.७	चितिवा	बाखा	२	६०००	
६१	तोयराज अवस्थी	म.न.पा.५	चितुवा	बाखा	२	६०००	
६२	हंसराज अवस्थी	म.न.पा.५	चितुवा	बाखा	२	६०००	

६३	कृष्ण सिंह ठान्ना	म.न.पा ५	चितुवा	गाई	२	३००००
६४	दान सिंह नगरी	म.न.पा ९	चितुवा	बाखा	२	१२०००
६५	देवपती जोशी	म.न.पा ८	चितुवा	बाखा	२	१२०००
६६	देव सिंह धार्मी	म.न.पा.७	चितुवा	बाखा	२	६०००
६७	मान सिंह रैखोला	म.न.पा.७	चितुवा	बाखा	२	६०००
६८	कमल राज जोशी	म.न.पा. ५ किसनडी	चितुवा	बाखा	६	३६०००
६९	गणेश दत घट	म.न.पा. ९ दस्तु	चितुवा	बाखा	२	६०००
७०	हिमत सिंह कार्की	म.न.पा. ५, दार्चुला ।	चितुवा	गोरु	२	१२०००
७१	जानक बहादुर बंम	दहुगा.पा.३ दार्चुला ।	चितुवा	बाखा	२	१२०००
७२	इन्द्र सिंह डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	१ रोपनी	६०००
७३	बले डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	३ रोपनी	६०००
७४	कमान सिंह डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	१ रोपनी	६०००
७५	एण बहादुर डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	५ रोपनी	६०००
७६	प्रेम सिंह रावल	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	११ रोपनी	६०००
७७	गणेश सिंह डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	१८ रोपनी	६०००
७८	शेर सिंह डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	४ रोपनी	६०००
७९	सुनिल सिंह डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	४ रोपनी	६०००
८०	दले डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	८ रोपनी	६०००
८१	राम सिंह साउद	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	८ रोपनी	६०००
८२	दान सिंह रावल	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	७ रोपनी	६०००
८३	चन्द्र सिंह डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	११ रोपनी	६०००
८४	चन्द्र मिंह डागा	झेल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला ।	बदेल	मैके १ भटमास	५.५ रोपनी	६०००

८५	कालो डगा	शैल्यशिखर गा.पा. ५ बरमुडे दार्चुला।	बदेल	मैके १ भट्टमास	६ रोपनी	६०००	
८६	गोपाल दत्त पन्त	मार्मा गाउँपालिका ३ छ्यानी दार्चुला।	चितुवा	बाखा	२	६०००	
८७	जनक बहादुर सिंह	मार्मा गाउँपालिका २, उमडा दार्चुला।	चितुवा	बाखा	९	६०००	
८८	उज्ज्वल ठाण्टा	मार्मा गाउँपालिका २, दार्चुला।	चितुवा	बाखा	९	६०००	
८९	पुषा भट्ट	दहु गाउँपालिका २, हिकिला दार्चुला।	चितुवा	बाखा	२	६०००	
९०	जयनंदी बंम	दहु गाउँपालिका दार्चुला।	चितुवा	बाखा	२	६०००	
जम्मा वितरण गरिएको रकम						७४६९६९	

अनुसूची ११: हाल सम्म गरिन सामुदायिक वन सञ्चालनको विवरण

क्र.सं	सामुदायिक वनको नाम	झाना	घरधुरी सञ्चाला	जनसञ्चाला		वनको क्षेत्रफल	कार्यसमितिको संख्या	कैफियत	
				महिला	पुरुष				
१	दार्ढा भवानी संरक्षण सामुदायिक वन	ल्हाँस-२, राङ्गथल	३०	८९	८८	१७७	२२८.९५	६	३२
२	गोरखनाथ वर्तिवार सं सा वन उ समुह	ल्हाँस-३, माल	५९	१९७	१७७	३७४	१०८.०९	६	५
३	दमिलड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ल्हाँस-३,	९४	२७५	३०८	५८६	४८८.८१	४	११
४	टिक्कर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ल्हाँस-१	७०	१८३	१८२	३६५	५३.३६	५	१
५	छाँडुक संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ल्हाँस-१	१७९	३७४	३७४	७४५	४७२.०७	५	१
६	रानिथान संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ल्हाँस-३	११९	३२८	३४०	६६८	४९८.४२	४	१
७	हरपाप कमेटीपानि संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ल्हाँस-५	५७	१८७	१७४	३६९	९५.४२	५	१
८	सम्पाल रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ल्हाँस-४	७०	१८६	१९६	३८२	२३२.२९	३	१
९	महादेव संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ल्हाँस-३	३२	९८	१०७	२०५	११८.२९	५	१
१०	लाटिनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली१	४३१	१३६८	१४९९	२७८	४२७.८५	४	१

११	घरमाथि दरपा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्यास-५	२७	६७	७	७	७	७
१२	सिंदेश्वर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्यास-३	१६४	४८९	४४८	१४२	१९९	४
१३	नामजुड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	व्यास-२,	७४	२७६	२९०	५६६	४३०.२७	५
१४	बालिचत्र संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-३	७९	२८३	२८९	५७२	५९	९
१५	बिसैना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-२	१३७	४२२	४०९	८३१	८१	११
१६	दलौना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-३	१२७	३९३	४३९	८३२	२२४.४३	८
१७	सारकुल्ता सुनीली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-३	३५	१०५	९२	१८६	१८६	६
१८	शिव विनायक संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-३	४४	१२८	१३६	२६४	७४.०६	८
१९	शेरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	३२	८७	८६	१७३	२.७१	६
२०	रिखबोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	२५	६७	७०	१३७	१३०	८
२१	पंचानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-१	३५	१०३	११६	२१९	१४३	७
२२	गोदारचोक संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	८	२८	२५	५३	२.६१५	४
२३	कटेलीगाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३७	१०८	११२	२२१	१९२	२
२४	कटोल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-१	४०	११६	१३४	२५०	६९.२६	४
२५	भवानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-३	४६	१४५	१६१	३०६	११९	११
२६	सेलावियाएफुल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३३	७५	८२	१५७	१४७	८
२७	देउली ठुलमेला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-६	३३	८१	९५	१७६	१०७.२५	३
२८	देउलीघाट संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	४०	१०३	१०९	२१२	१८५	११
२९	राज चिजन घट्टोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	५७	१५०	१६२	३१२	१७२	११

३०	काल्याई संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३८	११४	१२०	२३४	१६२	३	६	६	६
३१	तितेली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -२/३	२८५	१०३९	१०६८	२१०	१२३.३६	१	१०	११	११
३२	दामकुरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	१२९	३९०	३९०	७८०	२३.१२	२	१	११	११
३३	सुरभावानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३२	११२	१७	२०९	१६४.१५	४	७	११	११
३४	कुलासेना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	१०६	३३७	३४८	६८५	२१५.०६२	७	४	११	११
३५	चिलटुड्या संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	४७	१३३	१४५	२७८	७२.३८	६	४	११	११
३६	फापेरे संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -४/५	४२३	१२३४	१३६३	२५९	१७.८९	५	८	११	११
३७	जेवालाखोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	८४	२३५	२२४	४५९	७८.७८	५	८	११	११
३८	खड्यान सितोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-६	९६	३१३	२७१	५८४	४७६.१५	८	४	११	११
३९	सत्प्याई संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	१०	२८५	२७६	५६१	४५.५	५	८	११	११
४०	छुमछुम साननाई संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-५	१५६	४७	५१४	९८५	१९३	४	१	११	११
४१	गरमेगा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	देहू-५	८१	२३५	२६०	४९५	९९.४७	४	७	११	११
४२	कोल्से संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	देहू-४	४७	१११	१२९	२४०	२४.९५	५	८	११	११
४३	फापाराई संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	देहू-१	१६६	५०९	५५९	१०६	७.५	५	८	११	११
४४	हिकिला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	देहू-२	५९२	१८४५	१९७२	३६१	४४६.५	५	८	११	११
४५	दौँ भवानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	देहू-१	३१	११	१०६	१९७	२२६	८	१४	१४	१४
४६	बबा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाळी-१	२४	५६	८९	१६५	२१२.२४	१	८	१	१
४७	महादेव दोगडा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-१	७०	१९२	२३२	४२४	१०३	३	८	११	११
४८	दोला भुइकोट पैरो संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	देहू-४	५३	१६५	१६६	३३१	१५.३	४	५	१	१

५९	भावती रनी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-१	८६	२७४	२०९	५५३	४३२.६६	४	८	८	९३
५०	चन्दन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	५२	१९४	१८४	३७८	६.५६	६	४	४	११
५१	डडा माहिला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	५५	२०१	१९६	३९७	३.१	१०	१	१	११
५२	थाम संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२ इ महाकाली-२	१४६	४५२	५०२	१५४	१५५.५७	७	६	६	१३
५३	देउकाकोठा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	१५५	५००	५३३	१०३३	१८.५८	५	८	८	१३
५४	सिराड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	७७	२४५	२५८	५०३	३६५.६६	७	४	४	११
५५	बिलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	७०	२१२	२२८	४४०	६.९६	४	७	७	११
५६	सिमलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	१३	३२	४१	७३	५.९१	८	४	४	१३
५७	नैलाकोट संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	६२	१८२	१८२	३६४	८३.८८	७	४	४	११
५८	परीपातल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	२६२	७८४	८३२	१६९६	३१.६५	३	८	८	११
५९	हुङ्केर्खेला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	३३	१०९	११७	२२६	२.८५	६	४	४	११
६०	तुतु तितारी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँडू-५	८	३०२	२९४	५९६	५४.४	४	७	७	११
६१	सौतोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दुँडू-६	३१	११	१०६	१९७	५.९३	२	७	७	११
६२	देउख संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	२१	५२	५७	११६	८१.५७	४	४	४	११
६३	खामेतोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-१	६७	१६०	२०३	३६३	४७२	६	७	७	१३
६४	स्थाउलारी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	१२	३७	४३	८०	६.८१	४	४	४	११
६५	सुमार्भवानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	४३	१२३	१२०	२४३	११२.९४	४	७	७	११
६६	रनी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ब्लैंस-४	७७	२१२	२३१	४४३	८७.२८	६	४	४	११
६७	ब्रह्मेतेक कैयुला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ब्लैंस-३	२१०	६०६	६४७	१२५३	३३६.२४	७	८	८	१५
६८	ठाडाईजार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ब्लैंस-४	७७	५३	५०	१०३	१४.९७	३	६	६	११

६९	घरतली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-४	८४	२३१	२३३	४६४	७.३५	८५	५	११
७०	नैरी गनी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-६	२२७	७५०	७६०	१५१	१२४.७५	८२	६	१५
७१	पारीवन तुसाराई संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-६	५८	२००	१९७	३९७	५.४६	५	८	११
७२	भैमेखाली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-६	११७	४१४	४१४	८२८	२७.३७	८	५	११
७३	जयदुः संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-१	११७	३४९	३६१	११०	३०.६४	८	३	११
७४	बाताउसधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-५	३८	१२२	१२२	२४४	८.७७	५	४	८
७५	जाड्याथा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-५	९८	३३६	३३२	६६८	१४.७३	५	८	११
७६	ओखलगाडा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-६	५१	१७७	१८५	३६२	११.५८	४	५	८
७७	मालिकार्जुन ढाँडा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ढाँडा-१	१०२	३००	३३९	६३९	५३.१३	४	७	११
७८	मालिकार्जुन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ढाँडा-१	१६६	५०६	५६२	१०६	३२.५८	३	८	८
७९	चौपाता चौकेठुगा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ढाँडा-१	१६६	३३५	३२५	६६०	३५	३	८	१३
८०	डाडा बस्ताली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	ढाँडा-१	१०२	३००	३३९	६३९	१०.१७	४	७	११
८१	रानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-१	५३	१५७	१७४	३३१	१३४.३२	४	७	११
८२	पारीखार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	३४	१३१	१५१	२८२	९.९४	३	८	११
८३	लाम्पानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	३२	१२४	१४६	२७०	८.०६	३	८	११
८४	गोकर्ण संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	१३५	४४८	४४९	८९७	३६.८८	४	७	११
८५	बस्तनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-१	०	०	०	०	०	०	०	०
८६	सिदनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-१	१०	३०२	२७५	५७७	४९.५	२	१	११
८७	डाडाबाग संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-१	१८७	१५७	१७४	३३१	१०६.९२	६	५	११
८८	जुगेपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	४०	१५६	१५७	३१३	३.५१	५	८	११

८९	चिनाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	३५	१६	१३	१९१	३.७१	३२	६२	०८
९०	मालिकर्जुन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२/३	९२	१२९	११८	२४७	२३८.३८	४	२५	०९
९१	करकनाड खोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	३८	१०९	११५	२२४	८.४	६२	२५	११
९२	गडनीधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह		३१	७२	७३	१४५	१.१३	५	६२	११
९३	पतेली विसोनी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	०	०	०	०	०	०	०	०
९४	डॉफे संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-१	१७०	५५५	६१६	११७	३५	३२	८	११
९५	लटिनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	५६	२६९	२७५	५४४	८.९८	४	६२	११
९६	चुवाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	३३	१०५	११४	२१९	५.६७	३	८	७
९७	केदारनाथ संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-२	०	०	०	०	०	०	०	०
९८	दोनगा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-३	७७	२३७	२१४	४५१	१०	६२	११	१५
९९	अंगले संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	४२	१४०	१४०	१४०	३.७८	२८८	४	११
१००	डोठी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	३९	१०२	१०६	२०८	१६.९	४	८२	११
१०१	मेलहूड्गा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	१९	५७	५४	१११	३०.५६	५	६२	११
१०२	आतोली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	२७	९७	१८	१८	१.५१	४	१५	११
१०३	कलेन्जर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-१	१४२	४१४	३८५	७९९	८.६८	४	२५	११
१०४	दगा मर्निद्र संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा-१	१४२	४१४	३८५	७९९	७.५३	३	८२	११
१०५	जोलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	०	०	०	०	०	०	०	०
१०६	श्रीबगर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	४०	८७	८९	१७६	७८.७५	३	६२	११
१०७	धामी धम्नेरा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	७४	१३२	१४३	२७५	३.५	६२	११	११
१०८	काफलधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	६९	१६४	१७०	३३४	११.६	५	४४	११

१०९	मुल्ता संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-२	९५	३३३	३५४	६८७	३.३	४	४	६
११०	हेराना संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	५१	१२३	१२५	२४८	२६.१९	३	५२	९
१११	गौरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	८६	१५७	१७४	३३१	६२.२५	३	५२	९
११२	तिळिके संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -१	६४	१३४	१७६	३१०	१७.९३	३	५२	९
११३	बिसुनधार संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	९७	२९३	२९४	५८७	९.५५	३	४	७
११४	डैठी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	३१	८५	१०६	१११	१६.२५	७	२	९
११५	चढेपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	१२१	३६५	३७३	७३८	३२.०४	४	७	११
११६	भुतांअफर संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-२	१२१	२१०	१३०	३४०	१०	३	५२	९
११७	उषणी ख संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	८८	२४२	२४३	४८५	४३.३५	४	३	७
११८	उषणी क संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	८८	२४२	२४३	४८५	४३.३५	४	३	७
११९	होमपी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	२३८	७९४	८५६	१६५	१०७	४	१३	१७
१२०	सेलापातल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-४	५६	२२६	२०३	४२९	१०२.७५	४	७	११
१२१	खटरी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-४	३८	१०९	१२५	२३४	५.९९	४	५२	१०
१२२	कोळी बिसैनी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-४	२२	६२	६७	१३१	२.२१	३	५२	९
१२३	बज्यालपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-४	६६	२६६	२५१	५१७	१७.०६	१२	३	१५
१२४	घटेव्होला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-४	२२	७४	७२	१४६	३.९८	३	४	७
१२५	नानी तेल्याखानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	वाँस-५	५६	२११	२१७	४२८	४	५२	११	१
१२६	थामधार रत्वा संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	दृढ़-३	६३	२५२	२३८	४९०	३६.२२	५	५२	११
१२७	बजानी किलाउपाड संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	१०४	२९५	३१६	६११	१२९.४५	४	५२	१०
१२८	घटेव्होला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	मार्मा -३	३५	१२४	११५	२३९	१७.७६	३	७	१०

१२९	भवानीधोला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	५०	१२८	१५६	२८४	५३.४५	९	२	११
१३०	बरासेपानी संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-४	८३	२११	२२७	४३८	२५.०९	४	२	१८
१३१	ज्यामिरे संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	५८	१३४	१४५	२७९	३.३	३	८	१८
१३२	युत्र संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	कैट्टू-५	१३२	३८५	३९१	७५६	४९४.७७	३	८	१८
१३३	लाटीकोईली संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	कैट्टू-५	४०	१०५	१२५	२३०	११.६३	९	२	११
१३४	लास्कु संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	महाकाली-१	२५	६३	६६	१२९	१	४	८	११
१३५	खोलेट्राउला संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	५७	१५८	१६८	३२६	१.६२	८	२	११
१३६	शुशिल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	नैगाड-३	२००	७६८	७९१	१५५	१३५	३	८	११
१३७	गतापानी दोमाल संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल-३	३८	११९	१२७	२४६	३२.९२	१	२	११
१३८	मालिकर्जुन संरक्षण सा व उपभोक्ता समुह	लाँस-६	४४	८९	९४	१८३	७४.३७	८	२	११
१३९	हुड्गंगेली संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	अपीहिमाल गा.पा. ४,	७७	१०६	१६२	३६८	६२.६३	८	२	११
१४०	भाङ्गी संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	मार्मा गा.पा. १	१४२	४१४	३८५	७९९	२२६.६२	४	८	१३
१४१	छिपुलाकेदार संरक्षण सामुदायिक वन उपभोक्ता समुह	नैगाड गा.पा. ४	२१५	६४६	६५९	१३०	१६२२.०९	८	७	१५

अनुसूची १२: आ.व. ०७८/०७९ निकासी भएको जडिबुटी

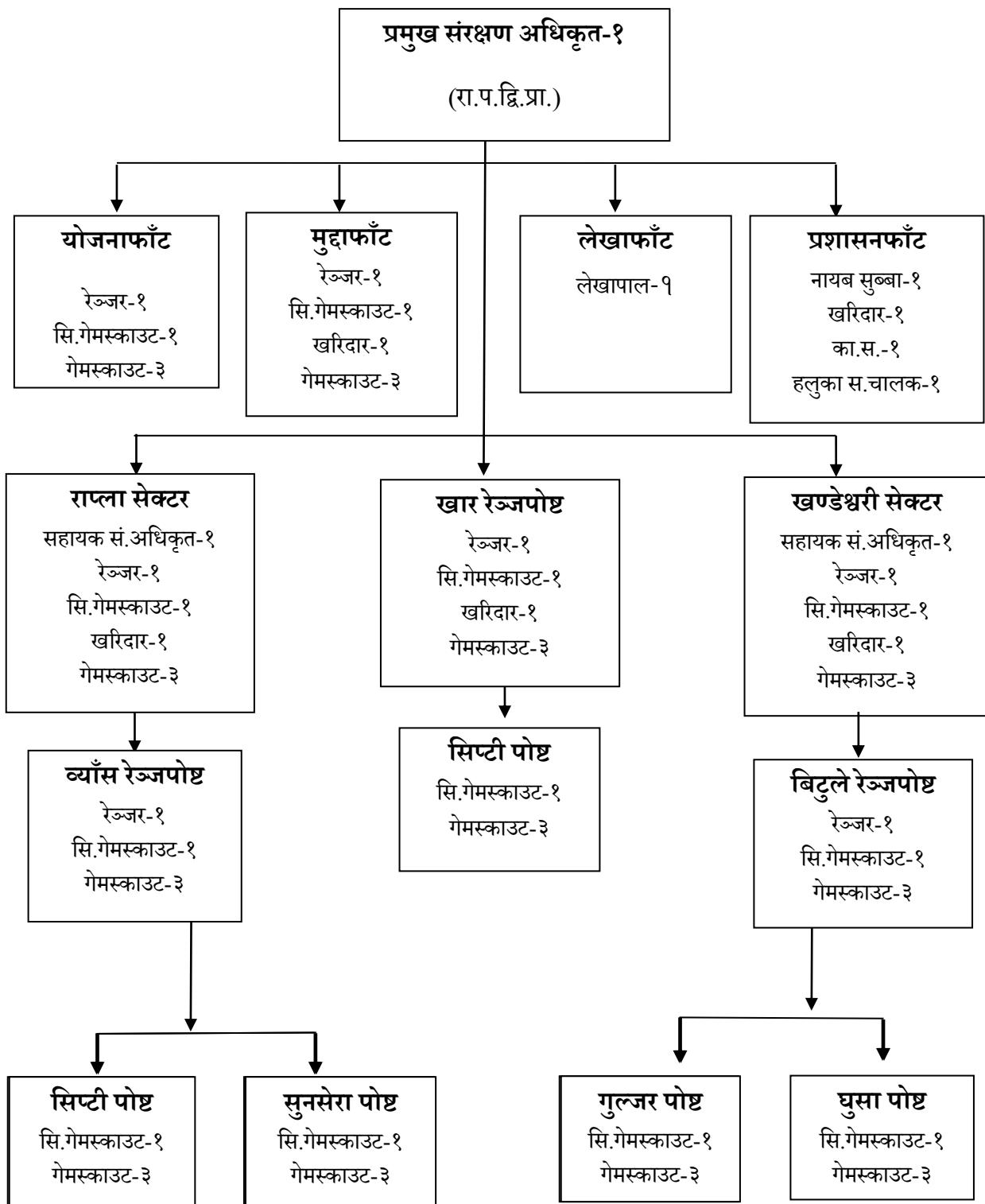
सि.न.	जडिबुटीको नाम	वैज्ञानिक नाम	निकाशी (कि.ग्रा.)	राजश्व रु. प्रति कि.ग्रा.	जम्मा राजश्व रु.	कैफियत
१	यासांगुला	<i>Cordyceps spp.</i>	६२६	३००००	१८७८००००	
२	यासांगुला	<i>Cordyceps spp.</i>	९६	३१०००	२१७६००००	परिमित
२	वनलम्बुन	<i>Allium wallichii</i>	३२३२	३०	९३९६०	
३	साधारण च्याँउ	<i>Wild mushroom</i>	२३४०	१०	२३४००	
४	अल्लो	<i>Girardinia diversifolia</i>	४०००	५	२००००	
५	सतुवा	<i>Paris polyphylla</i>	४७६	४०	१९४०	
६	गाँच्चा च्याँउ	<i>Morchella spp.</i>	२१	५००	१०५००	
७	पाषाणभेद	<i>Bergenia ciliata</i>	१४००	७	९८०	
८	कटुकी	<i>Neopicrorhiza scrophulariifolia</i>	८०००	३०	२४००००	
९	सेतकचिनी	<i>Polygonatum spp.</i>	२७१०	१५	४०६५०	
१०	रिठा	<i>Sapindus mukorossi</i>	१५००	३	४५००	
११	टिमुर	<i>Zanthoxylum armatum</i>	२९०	१०	२९००	
१२	कालादाना	<i>Ipomoea spp.</i>	१५०	७	१०५०	
१३	विष,विषमा	<i>Aconitum spp.</i>	१३०	१०	१३००	
१४	सुगन्धधातुल	<i>Valeriana jatamansii</i>	१५०	२०	११०००	
१५	दालचीनी बोक्रा	<i>Cinnamomum tamala</i>	७०	७	४९०	
१६	तेजपत	<i>Cinnamomum tamala</i>	१००	२	१८००	
१७	कचुर/वन हलेदो	<i>Curcuma Zedoaria</i>	६८०	५	३४००	
						२२२४७७९०

जम्मा राजश्व रकम रु.

अनुसूची १३: विगत ६ वर्षको अवधिमा निकासा भएका जडीबुटीहरुको विवरण

सि.नं.	उच्च हिमाली क्षेत्रका जडीबुटी प्रजातीहरू	जडीबुटी संकलन तथा निकासी (सरकारी वन क्षेत्र) (कि.ग्रा)						कैफियत
		०७३।०७४	०७४।०७५	०७५।०७६	०७६।०७७	०७७।०७८	०७८।०७९	
१	यार्सागुम्बा	६६९	७६४	५४५	३२७	३०५	७२५	
२	सतुवा	२६९७	३३८८	३३३१	११२८	१४००	४७६	
३	वन लसुन	१२०७	५१६६	३९७३	३२५०	१०४४	३१३२	
४	साधारण च्याउ	६४५	४३५२	३६८७	४०४०	१५४०	२३४०	
५	जटामसी	४९५०	०	३००	२५००	०	०	
६	सेतक चिनी	६२००	९००	४४९५	९००	१७००	३०५०	
७	पाषणबेद	१५०७०	८०००	२५००	३६००	१२००	१४००	
८	तेजपात	१२८००	५०००	२४२	२३७	०	९००	
९	रिङ्गा	१०७००	५०००	६२३६	३६०७	५५००	१५००	
१०	कुट्की	५४२०	२००	३९७९	४१५०	४०००	८०३०	
११	सुगन्धवाल	८५	१००	०	१०००	०	९५०	
१२	अमला	२८२०	३००	५००	१५००	५८०	०	
१३	अल्लो	०	३८००	०	१८५०	२१००	४०००	
१४	गुच्छी च्याउ	०	२००	७९	८६	६	२९	
१५	चिराईतो	०	१००	०	२३४५	१२००	०	
१६	टिमुर	०	१००	३९२	०	७०	२९०	
१७	दालचिनी	०	०	९१६	०	०	७०	
१९	काउलोको बोक्रा	०	०	०	०	१५०	०	
२०	काला दाना	०	०	०	२५	५०	१५०	
१६	विष, विषमा	०	०	०	०	०	१३०	
१७	तेजपात	०	०	०	०	०	९००	
१९	कचुर/वन हलेदो	०	०	०	०	०	६८०	

अनुसूची १४: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय दार्चुलाको सांगठनिक संरचना

अनुसुची १५: अपी नाम्पा संरक्षण क्षेत्र कार्यालय, दार्चुलामा कार्यरत कर्मचारीहरूको बिवरण

सि.न	कर्मचारीको नाम थर	पद	संकेत नं.	कार्यालय सेक्टर रेन्जपोष्ट पोष्ट	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	नुरेन्द्र अर्याल	नि.प्र.सं.अ	१६८२७४	हेडक्वाटर, खलंगा	९८५८७८३५४५	
२	तोयराज जोशी	नायब सुब्बा	१६०९३१	हेडक्वाटर, खलंगा	९८६८७९०८२४	
३	दिपक सिह धामी	लेखापाल	२०९२८०	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८७३४०००	
४	लोक बहादुर महत	रेझर	२२३९९७	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८६५९६११०६	
५	सन्तोष पोख्रेल	रेझर	२३२१८६	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८०८९०५०	
६	ईन्द्र सिंह नागारी	रेझर	२२३९५१	हेडक्वाटर, खलंगा	९७४९५२४८५०	
७	सुर्य बहादुर चन्द	रेझर	२२४०४०	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८६८४२९५१५	
८	बिक्रम चौधरी	रेझर	२०७६८१	खार रेन्जपोष्ट	९८१०६४६४८०	
९	कमान सिह बोहरा	खरिदार	१०९९५३	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८४८९९२९०६	
१०	धाना कुमारी कार्की	खरिदार	२०७००६	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८८९६९६८	
११	विर सिंह महर	खरिदार	१८२७५३	सुन्सेरा सेक्टर	९८४८७०४४२४	
१२	मान सिंह महर	सि.गे.	१५८२८०	हिकिला पोष्ट	९७४९६७२०९९	
१३	भोजराज जोशी	सि.गे.	२३२९०६	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८४९४०६४७५	
१४	डबल सिंह धामी	गेम स्काउट	२२८९५४	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८८९६००१	
१५	भिम सिंह ठाकुर	गेम स्काउट	२२८९२६	हेडक्वाटर, खलंगा	९८६९९१२६१४	
१६	मदन सिह ठागुन्ना	गेम स्काउट	२२८९४०	हिकिला पोष्ट	९८६८७०४९३४	
१७	जानकी एरे	गेम स्काउट	२२८९५१	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८५४७८६१	
१८	पदम खत्री	गेम स्काउट	२२८९३५	हिकिला पोष्ट	९८४८८२८४७४	
१९	गोकर्ण अवस्थी	गेम स्काउट	२२८९५७	ब्यास रेन्जपोष्ट	९८४८७६१५१७	
२०	मनेश्वरी पन्त	गेम स्काउट	२२८९२८	हेडक्वाटर, खलंगा	९८६११०१५६६	
२१	बिरेन्द्र सिंह ठाकुर	गेम स्काउट	२२८९३३	हिकिला पोष्ट	९८१०६४६४८०	
२२	विजय कुमार बि.क.	गेम स्काउट	२२८९५९	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८६८५८२४६५	
२३	लक्ष्मण पनेरु	गेम स्काउट	२२८९४५	खार रेन्जपोष्ट	९८६८५६५७१५	
२४	श्याम दमाई	गेम स्काउट	२२८९४४	सुन्सेरा सेक्टर	९८६५९६१३९३	
२५	संजीव चौधरी	गेम स्काउट	२२८९४७	ब्यास रेन्जपोष्ट	९८६५६४६१००	
२६	हिक्मत सुनार	गेम स्काउट	२२८९४९	दुम्लिङ पोष्ट	९८०९४२९८५६	
२७	संजय चौधरी	गेम स्काउट	२२८९४२	सुन्सेरा सेक्टर	९८६९९५७७३०	
२८	धर्मानन्द भट्ट	गेम स्काउट	२२८९५६	सिप्टी पोष्ट	९८६९८८८८६१	
२९	शेर सिंह गोयाला	गेम स्काउट	२२८९५८	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८६६४२४६१०	
३०	शिवराज बिस्ट	गेम स्काउट	२२८९३८	सुन्सेरा सेक्टर	९८४८८२६६९८	
३१	पान सिंह डडाल	गेम स्काउट	२२८९३७	सिप्टी पोष्ट	९८४८७०००२१	
३२	नरेश प्रसाद भट्ट	गेम स्काउट	२२८९३४	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८६२४७३७१७	
३३	कपिल बहादुर सिंह	गेम स्काउट	२२८९५५	गुल्जर पोष्ट	९८४८२३४९३२	
३४	बिनोद सिंह धामी	गेम स्काउट	२२८९३०	खार रेन्जपोष्ट	९८६८४६६४६४	
३५	कलावती भट्ट	गेम स्काउट	२२८९२५	गुल्जर पोष्ट	९८४८७९९८७२	
३६	लिला कुमारी पाल	गेम स्काउट	२२९०३२	गुल्जर पोष्ट	९८६८७९७४७८	

३७	बिक्रम सिंह ठगुन्ना	गेम स्काउट	२३०९२३	ब्यास रेन्जपोष्ट	९८६४४५४०९	
३८	खगेन्द्र भण्डारी	गेम स्काउट	२३०६५०	बिटुले रेन्जपोष्ट	९८४२७०९७६८	
३९	हरी सिंह भण्डारी	गेम स्काउट	२३०९२६	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८४०९२५७१६	
४०	डबल सिंह बिष्ट	गेम स्काउट	२३११४९	खण्डेश्वरी सेक्टर	९८६५९६००१२	
४१	सुशील चौधरी	गेम स्काउट	२२८९४६	दुमिलड पोष्ट	९८६८८८३२०६	
४२	चेतराज जोशी	गेमस्काउट	२२८९१३	दुमिलड पोष्ट	९८६९९६९०९६	
४३	बलराम बडायक	गेम स्काउट	२२८९५०	ब्यास रेन्जपोष्ट	९८४२२३१४७९	
४४	सन्तोश कुवर	का.स.	करार	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४७५५४३३३	
४५	गगन बहादुर बम	ह.स.चा.	करार	हेडक्वाटर, खलंगा	९८४८८१९३९९	

